Элим деб, юртим деб, ёниб яшаш керак

Туркистон

1925 йилдан чиқа бошлаган

ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ ГАЗЕТАСИ

1997 йил 19 июль Шанба.
№ 56 (14448)

ЖЎҚОРҒИ КЕНГЕС СЕССИЯСИ

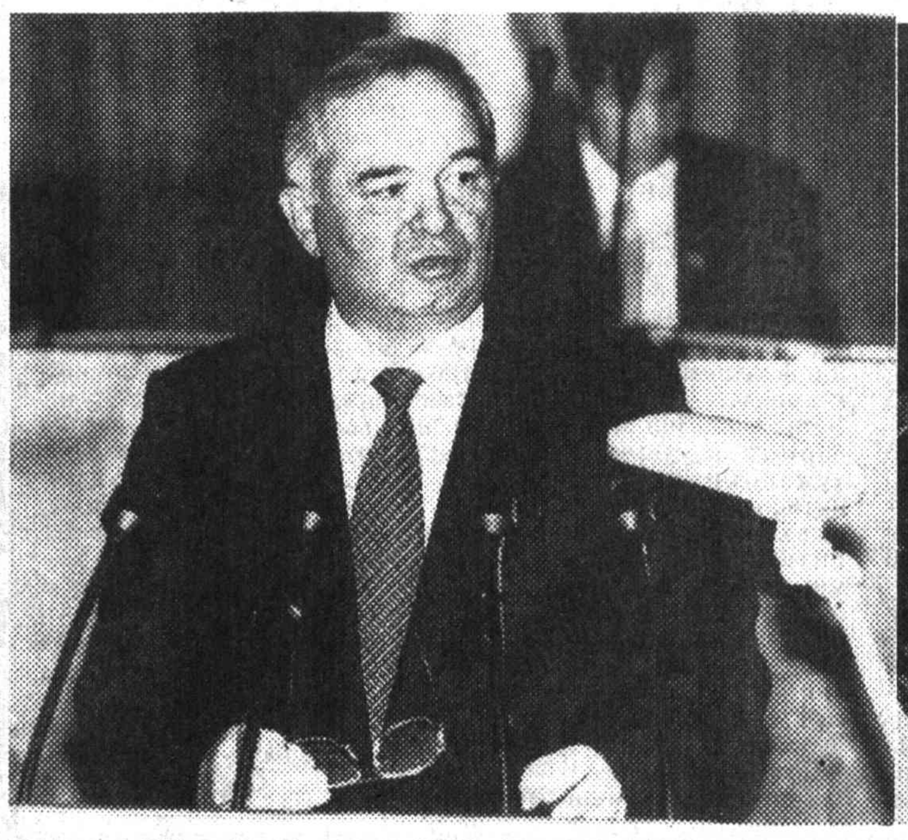

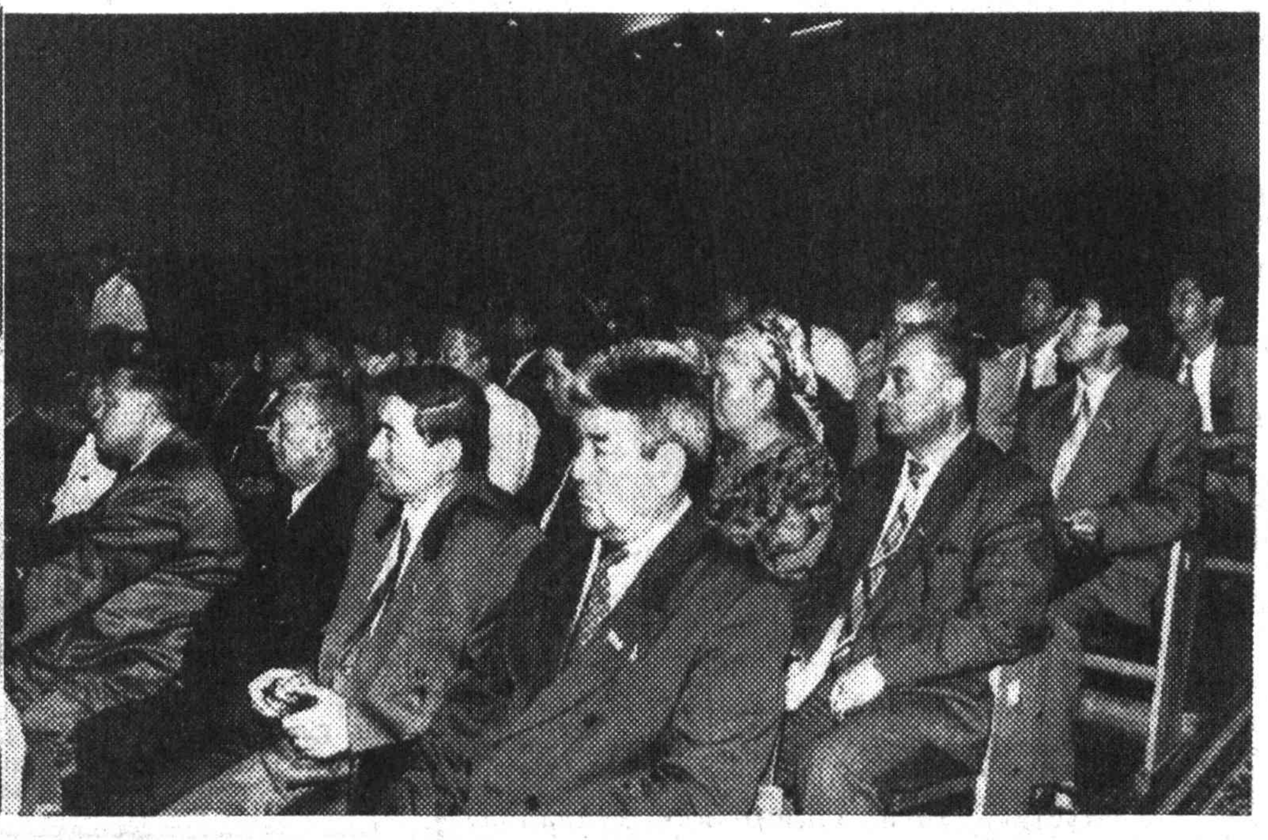

17 июль куни Нукусда Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгесининг навбатдан ташқари сессияси бўлди. Унда Жўқорғи Кенгес депутатлари, Қорақалпоғистон Республикаси Вазирлар Кенгаши ва вазирликлари раҳбарлари, Қорақалпоғистондан сайланган Ўзбекистон Олий Мажлиси депутатлари, Ўзбекистон Республикаси вазирликлари, қўмиталари, уюшмалари, идора ва ташкилотлари раҳбарлари, оммавий ахборот воситалари вакиллари иштирок этди.

Сессияни Жўқорғи Кенгес Раисининг ўринбосари Р.Йўлдошев очди. Сессияда Ўзбекистон Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади.

Сессияда ташкилий масала кўрилди. У.Аширбеков бошқа ишга ўтиши муносабати билан ўз аризасига кўра Жўқорғи Кенгес раиси вазифасидан озод этилди. Мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов Ўзбекистон Қишлоқ ва сув хўжалиги вазирининг биринчи ўринбосари лавозимида ишлаб келаётган Темур Камоловни Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раислигига тавсия этди. Депутатлар Т.Камолов номзодини, атрофлича муҳокама қилгандан сўнг, уни Қорақалпоғистон Республикаси Конституциясига биноан ёпиқ овоз бериш йўли билан Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси этиб сайладилар.

Сессия Т.Камоловни Қорақалпоғистон Республикаси Жўқорғи Кенгеси раиси этиб тасдиқлаш тўғрисида қарор қабул қилди.

Сессия қатнашчилари давлатимиз раҳбари Ислом Каримов нутқида баён этилган тавсиялар, ислоҳотларни чуқурлаштириш борасидаги вазифаларни бажариш юзасидан махсус қарор қабул қилдилар.

Сессия ишида Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлиси раиси Э.Халилов, Республика Бош вазирининг биринчи ўринбосари И.Жўрабеков, Президентнинг Давлат маслаҳатчилари Т.Алимов, Б.Ғуломов қатнашди.

/ЎзА/

Ҳақиқатга айланган афсона

НЕК – бинлик, – сия

Вақт -- югурик сув, дейдилар. Ўринли ташбеҳ. Ахир, яқиндагина -- болаликда -- пахта териш баҳонасида катта йўл ёқасидаги пайкалдан чиқмай, бирон-бир "ажнабий", ғайриодатий машина ўтиб қолармикан дея асфалтга кўз тикиб кунни кеч қилардик. Ўшанда ҳаёт ҳам йўл каби зерикарли ва диққинафас эди.

Бугун эса ҳаммаси бошқача. Бугун ўн яшар қизим билан олти ёшли ўғлим ўзимизнинг "Нексия", "Тико" ва "Дамас"дан бошлаб, дунёдаги деярли барча русумли автомобилларни номма-ном ҳамда шакл-шамойилигача ёд биладилар. Шаҳримиз кўчаларида учратмаганларини, албатта Журналлар ёки сақич "кетка"ларидаги суратларда бўлса-да, топиб ўрганадилар. Бу машғулотларидан олам-олам завқ оладилар. Мен ҳам қувонаман. Зотан, болаларим дунёнинг кенглиги ва ранг-баранглигини ана шу хилма-хил машиналар мисолида кашф этаётган бўлсалар не ажаб!

Истиқлолнинг илк автомобиллари кўчаларимизда пайдо бўлганидан бошлаб, техника оламининг бу гўзал хилқатлари ҳар бир ўзбек хонадонида гурунгларнинг доимий мавзусига, кўча сайрларининг бош мақсадига айланди. Сир эмаски, юртимизнинг илк автомобилларию, автомобил заводи тўғрисида, шунингдек, Ўзбекистоннинг хорижий сармоялардан унумли ва оқилона фойдалана олиш қобилияти "Ўз-Дэу" тимсолида нечоғлик яққол кўзга ташланганги ҳақида жаҳон миқёсида ҳам кўп гапирилмоқда.

Жумладан, яқинда Қозоғистон ойнаи жаҳонида Марказий Осиё мамлакатлари иқтисодий тараққиёти масалаларига бағишланган кўрсатув намойиш қилинди. Унда иштирок этган халқаро ташкилотлардан бирининг Алматидаги вакили минтақамиз доирасида Ўзбекистоннинг кредитларни ишлатиш усули ибратли эканини хусусида сўзлади. У юртимизнинг иқтисодий йўналиши замонавийлик, тезкорлик, босқичма-босқичлик, сифат ва самарадорликка асосланганини алоҳида таъкидлаб, бу жабҳада Ўзбекистон "Осиё йўлбарслари" сифатида донг чиқарган илғор мамлакатларга ўхшаш эканини эътироф этди.

Умуман, Ўзбекистоннинг иқтисодий салоҳияти ва тараққиётига, бу борадаги шиддату шижоатига, ютуқ ҳамда имкониятларга баҳо берар экан, кўпчилик хорижий мутахассислар, синчилар мамлакатимизни "Осиё йўлбарслари"га менгзайдилар.

"Осиё йўлбарслари"... Ана шундай жарангдор ва афсонавий номга сазовор мамлакатлардан бири -- Малайзияга ўтган йили йўлим тушганди. Сафар мобайнида ҳайратомуз ютуқлари ила маълум ва машҳур, улкан иқтисодий юксалишлари билан дунёни лол қолдириб келаётган мўъжизавор ва мўъжизакор ўлканинг автомобилсозлик соҳасидаги фаолияти билан ҳам бирров танишиш имконияти туғилди.

Малайзияда бир неча автомобил ишлаб чиқариш корхонаси мавжуд. Шу маънода, мамлакат пойтахти Куала Лумпур шаҳри кўчаларидаги бежирим ва замонавий енгил машиналарнинг аксарияти Малайзиянинг ўз автозаводлари маҳсулоти экани эътиборга лойиқдир. Дарвоқе, малайзияликлар учун "бир кишига -- бир енгил машина" шиори аллақачон эскирган. Бугун улар саёҳат ёхуд бозор-ўчар учун алоҳида-алоҳида автомобилларга эга бўлишни маъқул кўрадилар.

Малайзияда мустақиллик эълон қилинган сана билан дастлабки автозавод қурила бошланган муддат ўртасида бир неча ўн йиллик фарқ мавжуд. Бошқача айтганда, Малайзияда мустақилликнинг ўттизинчи йилларидангина автомобил ишлаб чиқаришга киришилган. Уларда ҳам илк автомобил заводи биздаги сингари қўшма корхона тарзида иш бошлаган. Хусусан, "Протон" автомобил заводи даставвал Малайзия-Япония қўшма корхонаси сифатида фаолият юритган ҳамда ўн йилгача ушбу корхонага автомобилларнинг айрим эҳтиёт қисмлари четдан келтириб турилган экан. Эндиликда бу завод автомобилсозлик жабҳасида мамлакатнинг фахри ҳисобланади.

Малайзия автомобиллари дунё миқёсида муайян харидорларига эга. Дейлик. бу мамлакатнинг "Протон" русумли ўта замонавий енгил машиналарини жаҳоннинг 25 та мамлакати бажонидил сотиб олаётир. Харидорлар руйхатида Германия, Буюк Британия каби ривожланган мамлакатлар мавжудлиги Малайзия автомобилларининг нуфузи беҳад юксаклигини кўрсатади. Шу боисдирки, малайзияликлар ўз юртларида ишлаб чиқарилаётган машиналарни ғурур ва ифтихор ила "Нигара каа", яъни "Миллий автомобил" деб атайдилар.

Бундан бир йил олдин мамлакатимизда -- Асака шаҳрида "Ўз-Дэу" қўшма корхонаси ишга тушди. Яъни, бизнинг юртимиз ҳам автомобилсозлик саноатига эга мамлакатлар сафидан жой олди. Кишиларимизнинг замонавий, қулай, ихчам, айни пайтда бирмунча арзон машинага эга бўлишдек орзулари рўёбга чиқди. Бугун эса ана шу қутлуғ санага бир йил тўлди. Бир йилдирки, "Ўз-Дэу" ранг-баранг, гўзал ва бежирим шакл-шамойилли енгил машиналарни дунёга тақдим этмоқда. Ўтган қисқа вақт ичида бу ерда кўп ва хўб ишлар қилинганини таъкидламоқ жоиздир.

Корхона ҳозирда соатига 30 та автомобил чиқара олиш имкониятига эга.

Қўшма корхона автомобилларини аҳолига ҳамда маҳаллий ташкилотларга сотиш кенг йўлга қўйилди. Шунингдек, автомобил экспорти бўйича дастлабки одимлар ташланди. 2000 йилга келиб, бу ерда 200000 автомобил тайёрлана бошланади. Ҳозиргача Ўзбекистоннинг икки мингга яқин тежамкор ва кўркам енгил машиналари чет элларга жўнатилди. Кези келганда Россиянинг Новосибирск шаҳрида булиб ўтган «Автосиб-97» кўргазмасида юртимиз автомобиллари катта олтин медалга сазавор бўлганлигини фахр билан тилга олмоқ зарур. Жорий йилда диёримизнинг хорижга чиқарадиган автомобиллари ҳажми бир неча ўн баробарга ортиши кутилаётир.

Қисқасини айтганда, қалдирғоч баҳорни бошлаб берганидек, Ўзбекистоннинг тўнғич автомобил заводи диёримизда бошланаётган фаровонлик ва юксалиш даврининг элчиси бўлиб қолажагига шубҳа йўқ. Зеро, НЕКСИЯ ва НЕКБИНЛИК -- Мустақиллик машинаси билан Истиқлол халқимизга инъом этган хислатнинг номлари аслида икки тил каломлари эса-да, улар битта ўзакдан бошланади. Ва бизнинг луғатимизда "Нек" сўзининг маъноси -- эзгулик, умид, ёруғ истиқлол демакдир.

Ғулом МИРЗО,
журналист

АМАЛГА ОШГАН ЯХШИ ТИЛАКЛАР

Бундан роса бир йил муқаддам Асакадаги "ЎзДЭУавто" қўшма корхонасининг расмий ишга туширилишига бағишланган тантанали маросим бўлиб ўтган эди. Бу маросимга Республикамиз Президенти Ислом Каримов ва "ДЭУ" гуруҳининг раиси Ким У Джун жаноблари, жаҳондаги бир қатор мамлакатлар элчихоналарининг, оммавий ахборот воситаларининг вакиллари, чет эллик меҳмонлар ташриф буюрган эдилар.

Тантанада сўзга чиққан мамлакатимиз Президенти Ислом Каримов ва "ДЭУ" гуруҳи раиси Ким У Джун жаноблари асакалик автомобилсозларга оқ йўл тилашиб, бу воқеа ўзбек ва корейс халқлари ўртасидаги ўзаро дўстлик ва иқтисодий алоқаларнинг мустаҳкамланиб бориши йўлидаги дадил қадамдир, деб таъриф берган эдилар. Шу куни чет эллик журналистлар билан бўлиб ўтган матбуот конференциясида ҳам Марказий Осиёда қуриб битказилган "ЎзДЭУавто" қўшма корхонаси ўзининг маҳсулоти билан тез орада шуҳрат топишига катта ишонч ва яхши тилаклар билдирилди. Шу куни конвейердан дастлабки "Нексия " автомобили тушириб олинганди.

Бугунги кунга назар ташласак, бир йил муқаддам билдирилган яхши тилакларнинг ҳаммаси амалга ошганлигининг гувоҳи бўламиз. Ҳа, "ЎзДЭУавто" қўшма корхонаси Асакадаги собиқ ташландиқ прицеплар заводи ўрнида мисли кўрилмаган қисқа вақт ичида қуриб битказилди ва маҳсулот бера бошлади. Дастлаб "Дамас", кейинчалик "Тико", 19 июль куни эса "Нексия" автомобиллари ишлаб чиқарилиши бошланди. Бунга албатта Ўзбекистонимизнинг мустақил бўлганлиги чет мамлакатлар билан тенг шерикчилик асосида ўзаро иқтисодий алоқаларни мустаҳкамлашга интилаётганлиги туфайли эришилди. Илгари Ўзбекистонга енгил автомобиллар асосан Россиядан ва Украинадан олиб келинарди. Энди эса бизнинг автомобилларимиз ўша мамлакатларга ва қўшни бир қатор мамлакатларга олиб чиқиб кетилмоқда. Бундан ҳар биримиз фахрланамиз. Бугунги кунда ҳар куни конвейердан 500 автомобил тушириб олинмоқда. Уларнинг бозори ҳам чаққон бўлаётир. Бу албатта юртимизда автомобилсозликнинг ажойиб мутахассислари юзага келганлигидан далолатдир. Нега дейсизми? Сабаби бугунги кунда асакалик автомобилсозларга ишлаб чиқаришни йўлга қўйишда ёрдам берган Жанубий кореялик мутахассисларнинг кўп қисми ўз ватанларига қайтиб кетишди. Жанубий Кореяда малака ошириб қайтишган 2000 нафарга яқин маҳаллий мутахассисларимиз ажойиб иштиёқ билан, меҳр билан автомобиллар тайёрлашмоқдаки, унинг сифатига ҳеч эътироз йўқ. Бундай ёшлар заводда бугунги кунда 2400 нафардан зиёдни ташкил этади. Уларнинг ойлик маошлари ҳам бинойидек.Иш жойларини кўрган киши эса ҳавас қилади.

Агар юртимиз мустақил бўлмаганда, бундай ишчи ўринлари, бундай мутахассислар қаёқда эди. Эндиликда бундай қўшма корхоналар анча кўпайди. Андижон шаҳрининг ўзида ўтган ойлар ичида яна учта қўшма корхона фойдаланишга топширилди. Улар "ЎзДЭУавто" учун бутловчи қисмлар ишлаб чиқаришмоқда. Келгусида қўшма корхоналар сонини 200тага етказиш кўзда тутилган. Бу дегани яна минглаб ишчи ўринлари барпо этилади, минглаб малакали мутахассислар тайёрланади демакдир. Иқтисодиёт эса худди мана шу йўл билан барқарорлашади. Бу эса Президентимизнинг иқтисодиётни барқарорлаштириш йўлида узоқни ўйлаб иш олиб бораётганлигини исботлайди. Кўриб турганингиздек, ўтган бир йил ичида "ЎзДЭУавто" қўшма корхонасининг фаолияти юзасидан билдирилган яхши тилаклар амалга ошмоқда. Шу йилнинг ўзида "ЎзДЭУавто" қўшма корхонасида 135 мингдан зиёд автомобил ишлаб чиқарилган. Бунинг анчагина қисмини четга экспорт қилиш кўзда тутилган. Айниқса, Россия, Қозоғистон, Украина республикаларининг автомобил ишқибозлари Асака автомобилига зўр қизиқиш билан қарамоқдалар. Бунинг боиси худди Президентимиз таъкидлаганларидек, Асака автомобилининг пухталиги, кўркамлиги ва қулайлигидир. Ҳозирча ёнилғини энг кам сарфлайдиган автомобилларнинг бири ҳам айнан Асакада чиқарилмоқда.

Президентимиз ташаббуси ва раҳнамолигида барпо этилган "ЎзДЭУавто" корхонаси Ўзбекистонимизнинг дунё ҳамжамиятида муносиб ўрин эгаллашида, жаҳон иқтисодий жараёнига қўшилишида залворли қутлуғ қадамдир.Асакада тайёрланаётган автомобилларимиз таъбир жоиз бўлса, мустақиллигимизнинг тилдаги эмас, балки кўз билан кўриб, қўл билан тутиб бўладиган амалдаги натижасидир. Мустақиллигимизнинг ана шу неъмати барчамизга муборак бўлсин!

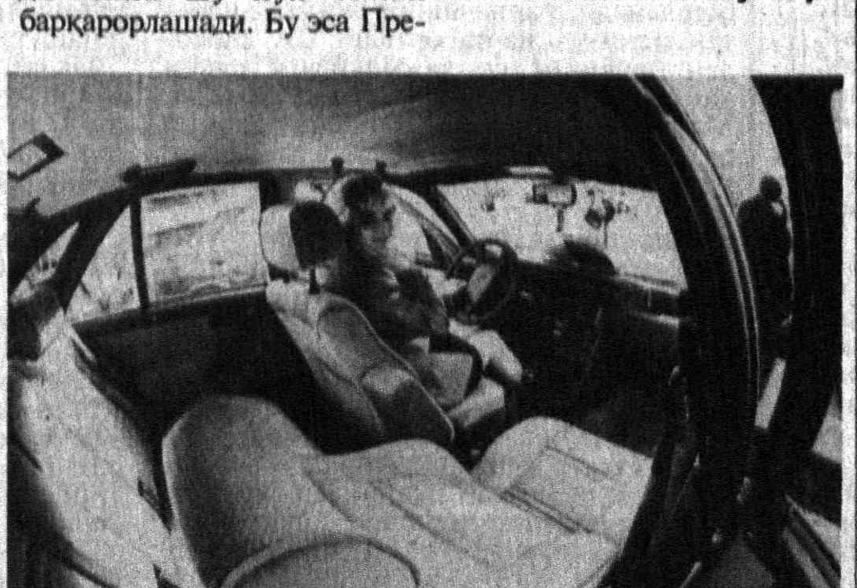

К.НИШОНОВ,
"Туркистон"нинг жамоатчи мухбири

Ўзбекистон Республикаси Президентининг

ФАРМОНИ

Хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналарга банк хизматини такомиллаштиришга оид қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида

Хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналар фаолияти учун қулай шарт-шароитларни яратиш, уларга банк хизматини яхшилаш, Ўзбекистон Республикаси иқтисодиётига хорижий сармоялар жалб этилишини рағбатлантириш мақсадида:

1. Қуйидагилар белгилаб қўйилсин:

Ўзбекистон Республикаси ҳудудида хорижий сармоялар иштирокида барпо этилган корхоналар ўз хоҳишларига кўра бир ёки бир қанча банк муассасаларида ўз хорижий валюталарида талаб қилиб олинадиган депозит ҳисоб варақаларига эга бўлишга ҳақлидирлар;

«Хўжалик юритувчи субъектларга банк хизматини тартибга солиш юзасидан қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида» 1997 йил 19 майдаги Фармоннинг 1-банди хорижий сармоялар иштирокидаги корхоналарга нисбатан амал қилмайди.

2. Ўзбекистон Республикаси Вазирлар Маҳкамаси ва Марказий банки бир ҳафта муддатда амалдаги норматив ҳужжатларга ушбу Фармондан келиб чиқадиган ўзгартиш ва қўшимчалар киритсин.

3. Мазкур Фармоннинг бажарилишини назорат қилиш Ўзбекистон Республикаси Бош вазири Ў.Султонов зиммасига юклансин.

Ўзбекистон Республикаси Президенти

И.КАРИМОВ

Тошкент шаҳри,
1997 йил 17 июль

БОКУ. Туркманистон сафаридан сўнг, Покистон ташқи ишлар вазири Гавҳар Аюбхон Озарбойжонга келди. Икки кунлик ташрифи давомида у Озарбойжон раҳбарияти, жумладан, ташқи ишлар вазири Г.Гасанов, Президент Ҳ.Алиев, миллий кенгаш раиси М.Алескеров билан учрашди. Учрашувларда икки мамлакат ўртасидаги ҳамкорлик масалалари бўйича музокаралар ўтказилди.

* * *

БИШКЕК. Қирғизистонда XX1 аср маданиятининг миллий ва дунёвий жиҳатларини ўрганишга бағишланган «Иссиқкўл форуми» бошланди. Анжуман ЮНЕСКО ташаббуси билан ташкил қилинган бўлиб, унинг асосий мақсади - жаҳон ҳамжамиятининг эътиборини башарият олдида турган долзарб муаммоларга қаратишдир.

Мазкур анжуманда ЮНЕСКО Бош котиби Федерико Майор, Қирғизистон халқ ёзувчиси Чингиз Айтматов ва бошқа таниқли арбоблар иштирок этмоқда. Анжуман ишида Қирғизистон Президенти Асқар Акаев ҳамда Туркия Президенти Сулаймон Демирэлнинг иштирок этиши кутиляпти.

* * *

АЛМАТИ. Қозоғистонда тиллар ҳақидаги қонун эълон қилинди. Ушбу қонунга мувофиқ, қозоқ тилига давлат тили мақоми берилди. Эндиликда қозоқ тилини ўрганиш барча қозоғистонликлар учун фуқаролик бурчи ҳисобланади.

* * *

ТБИЛИСИ. АҚШ Президенти Билл Клинтон таклифига биноан, Грузия Президенти Эдуард Шеварднадзе Вашингтонга жўнаб кетди. Э.Шеварднадзе ўзининг беш кунлик ташрифи давомида Оқ Уй раҳбари Б.Клинтон, шунингдек, АҚШ Конгресси ва Сенати вакиллари ҳамда Пентагон раҳбарияти билан учрашади. РАТА-ТАСС ахборот маҳкамасининг хабар беришича, мазкур учрашувларда ўзаро ҳамкорлик ҳамда Грузияга иқтисодий ёрдам кўрсатиш масалалари муҳокама қилинади.

/ЎзА/

Ўзбекистон Республикаси Мустақиллигининг олти йиллиги олдидан

ЖОНИМДАСАН, ВАТАН...

(Бадиҳа)

> **"Опа, кеча ҳарбий қасамёд қилдик. Юрт қўриқчиси эканимни ҳис этдим,шунда. Мен ҳаяжонланганимдан туни билан ухлолмай чиқдим".**
>
> **(Ҳарбий хизматдаги укамнинг хатидан).**

Болалигимдаги бир воқеа хотирамга қаттиқ муҳрланиб қолган. Ойга қадам қўйган астронавтлар Ерга тушишгач, телемухбирларга шундай интервью беришди:

--Фазодан туриб қаралса, барча планеталар ичида она сайёрамиз ғоят гўзал кўринаркан!

Шу сўзлардан таъсирландим. Сўнг чиройли хаёллар сурдим: "Қанийди, мен ҳам учсам! Ҳеч бўлмаганда ҳу анави қушлар каби..." Ўша куни самога учдим.

... Узоқ учдим. Осмон тип-тиниқ, беғубор эди. Пастда сервиқор тоғлар, ям-яшил боғлар, кўш дарёлар, бир-бирига ёндош қишлоқлар... Мен катта йўлда неварасини опичлаб кетаётган бобони ҳам, офтобрўй айвонда урчуқ йигираётган момони ҳам, қирда варрак учираётган болакайни, сочларига гулчамбар тақиб олган қизалоқни ҳам узоқдан туриб кўрдим. Уларнинг ёнига қайтгим келди. Лекин қанотларим ўзимга бўйсунмас, мени тобора баландроққа ундарди. "Наҳот, энди ерга қайтиб тушолмасам?!" Ваҳимага тушганча қичқирдим, аммо овозимни ўзимдан бошқа ҳеч ким эшитмади...

Уйғониб кетдим, тушим экан. Шу лаҳзадаёқ уйимизнинг шифтларига узоқ термулиб қолдим. Қўлимни чўзиб, деворларни силадим. Кўнглимда аллақандай ўзгача туйғу уйғонди. Соғинчми, изтиробми, меҳрми.... Йиллар ўтиб англадимки, мен ўшанда номини тополмаган туйғу - ўзим билан бирга улғайган, сўнг қароқларимга жо бўлган Ватан туйғуси экан! Ўшандан буён мен ҳар тонгда шу туйғу билан уйғонаман, шу туйғудан нафас оламан, шу туйғу билан яшайман. Айтар сўзим, фикрим, шууримга, ҳатто ёзилажак ҳар сатримга шу туйғу ихтиёрсиз келиб қуюлаверади:

-Тонгларнинг зумрад нурига
Йўргаклаб, сен мени улғайтдинг.
Кўзимнинг минг бир хил рангида
Ардоқлаб, сўнг сени улғайтдим,
Ватан.

Инсон ёши ўтган сайин ўз болалигига яқинлашаверади, деганлари рост экан. Юрагимга қадрли хотиралар негадир тез-тез ёдимга тушаверади. Баъзан отам менга шундай дердилар : "Шу она тупроқ, мана шу беҳудуд кенгликлар бор бўйи билан сеники, қизалоғим. Қачонки улғайсанг, туғилган қишлоғинг назарингда кичрайиб бораверади. Лекин меҳринг ҳеч кичраймасин. Сенинг учун дунё шу қишлоқчадан бошланганини асло унутмагин..."

Отам ҳақ бўлиб чиқди. Мен яшаётган улуғ шаҳар олдида қишлоғим нақадар кичик. Бироқ, соғинчим, беадад соғинчим билан доимо ана шу қадрдон гўшага талпинавераман...

Бир куни мактаб кутубхонасидан "Гули сиёҳ"ни олдим. Уни иштиёқ билан ўқиб, ярмига етгач, не кўз билан кўрайки, бир неча варақлари йиртилганди. Китобдаги севги сўзлари тагига кимдир ҳафсала билан бўяб чизибди. Эндигина ўзим ёқтира бошлаган асар қаҳрамонлари олдида хижолат чекдим. Эртасига синфимиз деразасини кимдир тош отиб синдирганини эшитдик. Дарсдан қайтаётиб, кечагина ўқитувчимиз билан бирга ўтказган ниҳолларимиз шохини кимдир эгиб юлиб отганини кўриб қолдик. Шаҳардан бизга қатнаб дарс ўтаётган математика муаллимамизга синфдошларимиздан бири "олифта" деб лақаб қўйибди. Бу "янгилик"ни яна кимдир муаллимга етказиб ҳам улгурибди. Ўша куни дарс ўтишга кирган муаллима негадир маъюс эди. Буни кўриб мен янаям кўпроқ хижолат тортдим.

Анча кунлар ўтиб, адабиёт ўқитувчимиз бизга "Ватанни қандай севасиз?" деган мавзуда иншо ёздирди. Мен бу иншога мана бундай сўзларни битдим:

"Ватанни севиш учун аввало уни ҳурмат қилиш керак. Бу ҳурмат юртни, инсонни ва бизга хизмат қилаётган ҳар бир буюмни асраб-ардоқлашда кўринади.

Китобларга чизган бола Ватанини севадими? -Йўқ.

Ниҳолларни синдирган ўқувчи ҳам Ватанини севолмайди.

Мактаб деразасига тош отган, муаллимаси дилини оғритган йигитнинг ҳам кўнглида Ватан севгиси йўқ!"

Иншом синфга ўқиб берилди. Синфда нимадир юз берди. Менинг кўнглим ёришди...

Мактабни битиришимиз арафасида очиқ дарс бўлди. "Ким қайси касбни танлади?" Шу дарсга ота-оналаримиз ҳам таклиф этилди. Биз бир-биримизга гал бермай, сўзлай кетдик:

--Мен инженер бўламан.

--Мен учувчи бўлмоқчиман.

--Мен архитектор...

--Мен рассомликка бораман!

Орзуларимиз сўзларимизга сиғмасди. Кўзларимизга кўчиб, ўт сочарди, ҳаяжонда эдик. Шунда орқароқда ўтирган Ғаффор бригад (у кишини ҳамма шундай атарди) ўрнидан турди. Ўртага чиқиб, ҳаммамизга бирма-бир қараб чиқди. Сўнг деди:

--Илоё ниятларинг ўзларингга йўлдош бўлсин, болаларим. Лекин ... Ҳаммаларингиз шаҳарга ўқишга кетиб қолсангиз, қишлоқдаги юмушларни ким қилади? Фермада одам йўқ, бу ёқда ғўзани ўт босиб кетди. Юмушларимизга қарашарсизлар деб умид қилиб юрувдикда...

Ҳамма бир зум жим қолди. Шунда қишлоғимиз оқсоқоли Маҳмуд бобо сўз олди: - Йўлларингга тўғаноқ бўлмоқчи эмасмиз, ўғил-қизларим. Қаерга борсанглар ҳам соғ-омон юринглар. Катта-кичикка тиргак, эл ишига яроқли бўлинглар! Оқ йўл, сизларга!

Ўша суҳбатдан сўнг кўпчилик қишлоқда қолди. Бу кун улар кўпнинг ишига бош-қош. Қишлоқнинг пасту баландини билгувчи ҳам шулар. Ким бемор, ким ёлғиз, ким кекса - хабар олгувчи ҳам шулар. Элнинг тўй-- маъракаларида қамишдан бел боғлаб, хизмат қилгувчи ҳам шулар. Уларга қараб ҳаваснланаман. Бир пайтлар Ватанни севмоқ ҳақида иншо ёзганимиз ёдимга тушади. Ўшанда ёзганларимни хаёлан давом эттираман : "Ватанни севмоқнинг ўзигина камлик қилади. Ватанни аяш, унга мадад бўлиш, ҳар лаҳзада унга керак эканингни ҳис қилиб яшаш- сенинг ҳақиқий муҳаббатингдир!"

Укамнинг ҳарбий хизматдан йўллаган хатини яна қўлимга оламан. "Юртимнинг посбони эканимни ўйласам бошқача бўлиб кетаман-да, опа" дея ёзади у. Бу кунги ёшларнинг тасаввури кенг, орзуларининг ранги қуюқ, хаёлоти теран. Уларнинг бизлардан кўра ўткирроқ чиққанини ич-ичдан тан оламан. Озод Ватанимизнинг тақдирини ана шулар яратади, дея қувонаман...

Ўтган кунларимизда ўзимиздан яшириб бўлмас изтиробларимиз ҳам кўп. Қайсидир даврларда ёшларимиз ўз айтар сўзини унутиб қўяётгандир. Қай бир гўшаларда муҳаббат ўрнини нафрат, садоқат ўрнини хиёнат эгаллаб, айрим ука-сингилларимиз арзимас хою-ҳаваслар йўлида ўзларини қурбон қилаётгандирлар, балки. Лекин... Лекин, шу нарсани аниқ биламанки, аксариятимизнинг қалбларимизда меҳр-муҳаббат ҳукмрон, ҳурмату эътиқод бисёр. Эзгулик бор бўлган юрак ҳамиша уйғоқ. Сиз Юсуф Хос Ҳожибнинг "Қутадғу билиг"ини бир эсланг.

"... Ойтўлди айтади: Эзгу ўзи ким? У қандай одам бўлади? Эзгунинг феъл-атвори қанақа бўлади?

Элиг айтди: Эзгунинг барча қилмишлари ва йўриқлари халққа фойда ва манфаат берадиган бўлади. Барчага бирдек яхшилик қилади, лекин эвазига улардан мукофот миннатини қилмайди. Эзгу ўз манфаатини кўзламайди, бошқаларга келтирган фойдасидан ўзига манфаат танламайди.... "

Мустақиллигимизнинг илк кунларида қишлоғимиздаги Тошмирзо сувчи кетмонига суяниб ҳўнг-ҳўнг йиғлаганини кўрганлар бор. Чунки, сувчининг бобоси муллалик қилгани учун бир пайтлар жазога тортилган экан! Шунда Ваҳоб сувчи ҳам бутун оиласи билан қулоқ қилинган бобокалонини эслаб кўзига ёш олипти. Иккови ерга чўк тушишиб, боболари руҳига тиловат қилибдилар, сўнг ўз-ўзларига "озодлигимиз абадий бўлсин, унга кўз тегмасин" дея пичирлашибди.

Кунлар ўтаверади.Турфа мўъжизалар ваъда этиб тонглар ёришади.Давр олға силжийди. Ватан уфқидан кўтарилаётган музаффар қуёш бизнинг меҳримиздан, муҳаббатимиздан тафт олиб, янада нурланаётгандек туюлади. Ҳар бир инсон ўзини кунба-кун янгилаб олдга томон одимлайди. Фақат, олдга...

Мен эса бошлаб қўйган шеъримни ниҳоямоққа шошиламан:

Кўксингда гул бўлиб очилдим,
Сочилсам кўксингга сочилай,
Ёвларга тиғ бўлиб санчилгум...
Мен сени асрайин жонимдай,
Ватан!

Гулчеҳра ЖАМИЛОВА

Ибрат

МАКТАБ - МАЪНАВИЯТ БЕШИГИ

Мамлакатимизда кечаётган туб ислоҳотлар жараёни таълим-тарбия масканлари фаолиятига янгича мазмун бахш этмоқда. Янги авлодни тарбиялаш, уларда юксак маънавий фазилатларни камол топтиришда, айниқса, мактаблар муҳим аҳамият касб этиб бормоқда.

Бу борада Ургут туманидаги Ал-Хоразмий номидаги 116-мактабда амалга оширилаётган ишлар ибратлидир. Ушбу ўқув масканида ёшларнинг маънавий тарбиясига катта эътибор қаратилмоқда. Чунончи, дарс жараёнига Ватанимиз мустақиллигининг тимсоли бўлган тушунча ва қадриятлар, хилқимизнинг тарихи, маданияти билан боғлиқ илмлар кенг жорий этилаётгани, буюк аждодларимизнинг ибратли ҳаётини ўрганиш, мамлакатимизнинг тарихий ва эътиборга сазовор қадамжоларига саёҳатлар одат тусига кириб бораётгани шулар жумласидандир.

Зеро илм-ҳунар ҳам - маънавият манбаидир. Мактабда ана шу анъаналарнинг давомчиларини тарбиялашга - ёшларда ҳунармандчилик кўникмаларини шакллантиришга ҳам катта эътибор қаратилмоқда. Ўқувчилар тиккан сўзана, дўппи, зардўзлик либослари, улар тайёрлаган турли хил меҳнат қуроллари мактаб ўқувчиларининг туман, вилоят миқёсида ўтказилган кўрикларида мақтовга сазовор ўринларни эгаллаб келмоқда.

- Мактаб маънавият бешигига айланиб бормоқда, - дейди ўқув маскани директори Қўйсин Ҳасанов. - Эндиликда таълим-тарбиядан кўзланган асосий мақсад - комил инсонларни тарбиялаш бўлиб қолмоқда. Бу - истиқлол шарофатидир. Мактабда таълим борасида ўзига хос анъаналар шаклланган. Бугунги кунда тажрибали педогогларимиздан Бобоёр Боймуродов ва Хайрулло Сувоновлар бу анъаналарни Мусурмон Бердиев, Тўйчи Ҳаққулов, Фахриддин Қобилов, Шухрат Ҳотамов, Холиқ Пўлатов сингари ёшларга ўргатмоқда.

З.ЖЎРАҚУЛОВ,
Республика маънавият ва маърифат жамоатчилик маркази ходими

КАСБИДАН БАХТИН ТОПГАН ИНСОН

Мирзааҳмат Синдоров ўз ибораси билан айтганда "кичкина одам" — Синдоробод жамоа хўжалигининг бош иқтисодчи ёрдамчиси. Унинг ҳаётига назар ташлайдиган бўлсак, ўн бир ёшидан кетмон кўтариб ёзнинг жазирама иссиқ кунларида ғўзаларни бегона ўтлардан халос этган, этак-этак пахта терган. Ўн олти ва ўн етти ёшларидан эса пахта териш машинаси рулига ўтириб меҳнат қилиш насиб этган.

Далаларда меҳнат қилиб чиниққан Мирзааҳмат ака қишлоқ хўжалиги юмушлари, муаммолари-ю ташвишларига шу қадар киришиб кетган эди-ки, мактабни тамомлагач албатта қишлоқ хўжалиги ходими бўлиб етишиш, унинг энг олий мақсадларидан бирига айланди.

Бу мақсад уни 1975 йил Тошкент халқ хўжалиги институти остонасига етаклади. "Омадга керак ҳаракат..." деганларидек талабалик насиб этиб, 1984 йили у яна ўз она қишлоғи (Сирдарё тумани, собиқ "Ленинград" колхози)га қайтиб келди. Ва аввал хўжаликнинг режалаштириш бўлимида ишлади. 1983 йилдан ўз суйган касби хўжаликнинг бош иқтисодчига ёрдамчиси сифатида иш бошлаб, мана ўн тўрт йилдирки ўз иш фаолиятини давом эттириб келмоқда.

Эндигина иш бошлаган йилларини эслар экан, хўжаликнинг собиқ иқтисодчиси Борис Трофимович ҳамда иқтисодчи Муҳирша Ризаевлар номини ҳурмат ва миннатдорчилик билан тилга олдилар. "Иш бошқа, ўқиш бошқа экан. Улардан ўрганган тажрибалар ҳозиргача иш фаолиятим давомида қўл келаётганлигини инкор этиб бўлмайди" - қўшиб қўйди Мирзааҳмат ака.

Қадимда бир киши ҳар куни қир-адрлардан ўтин териб, ўша куниёқ уч тангага пуллаб келар экан. Бир куни уни бозор савдогарларидан бири саволга тутиб:

--Нима учун айнан уч тангалик савдо қиласиз-у кетасиз?-дебди.

Ўтинчи унга жавобан :

-- Бир тангасини қарзимни узишга тўлайман, бир тангасини қарзга бераман, бир тангасини эса рўзғоримга харжлайман, дебди-ю йўлида давом этибди. Ўтинчининг қарзни узиш дегани ота-онасига сарф қилиши, қарзга бериш дегани эса фарзандларига қилинажак сарфлардан иборат экан.

Илоҳим, Сизнинг ҳам суйиб танлаган касбингиз ана шундай хайрли кунларга дастурхон бўлсин!

Лайло НАЖМУЛЛО,
Сирдарё шаҳри

Мустақиллик иншоотлари

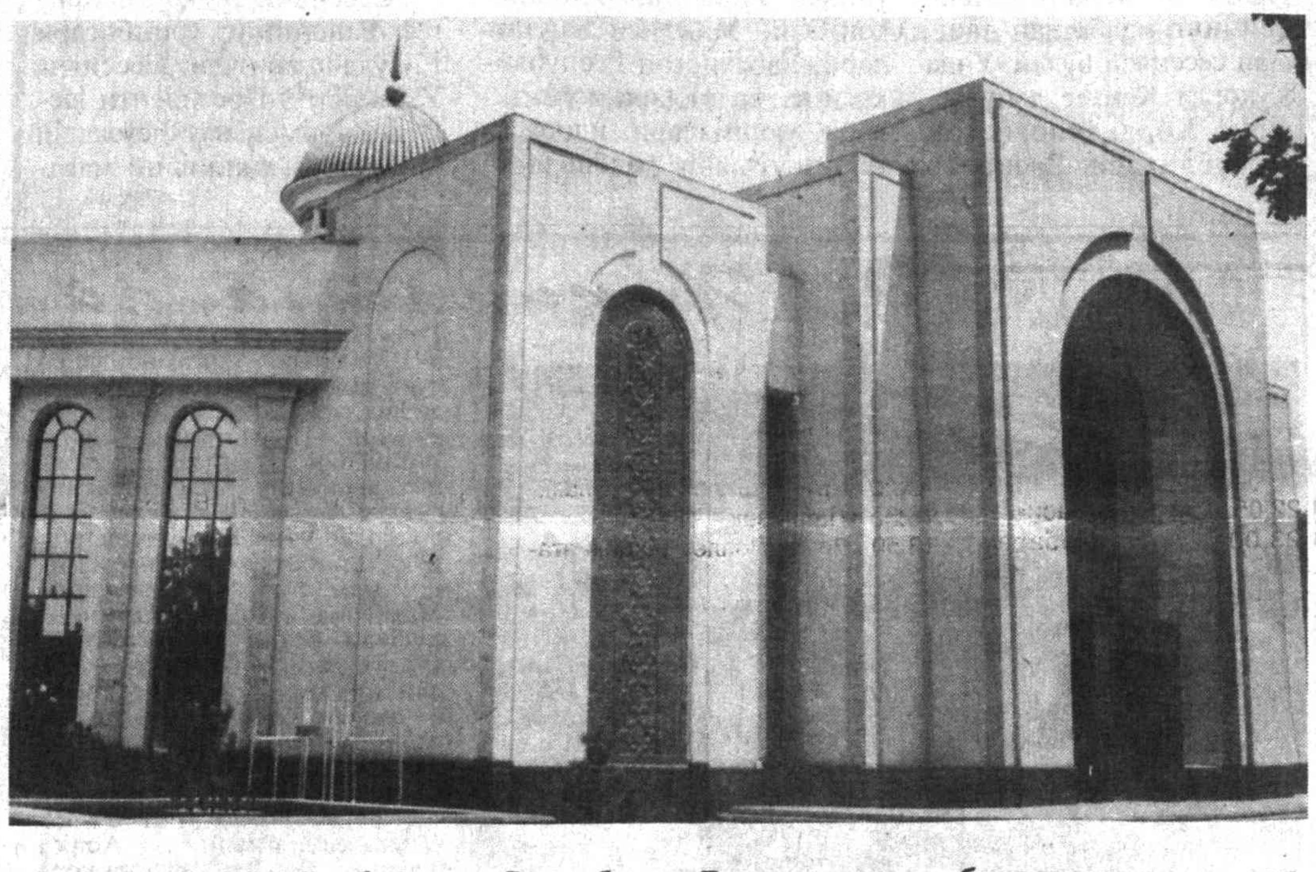

Сиз суратда кўриб турган Республика Биржа маркази биноси ҳам истиқлол йиллари бунёд этилди.

Сурат муаллифи: А. ГЕРАСИМОВ

1997 йил — Инсон манфаатлари йили

МАДАДКОРМИЗ

Аҳолини ижтимоий ҳимояси, меҳнат муҳофазаси, шунингдек, меҳнат қонунлари талабларига амал қилиниши борасида етарли назорат қилиб бориш шу кунги замон талабларидандир. Юртбошимиз айтганларидек, адолатпарварлик ғояси бутун иқтисодий ва ижтимоий муносабатлар тизимига сингиб кетиши, ижтимоий кўмаклашув механизмида ўз аксини топиши керак.

Таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Косон туман қўмитасида 113 та бошланғич ташкилот бўлиб, уларга 5890 нафар қасаба уюшма аъзоси бирлашган. Барча мактаб, мактабгача ва мактабдан ташқари тарбия муассасаларининг педагогик ходимлари учун Республика Президенти Фармонларида белгиланган имтиёзларни амалда қўллаш учун зарурий ҳужжатлар расмийлаштирилиб, мутасадди ташкилотлар билан шартномалар асосида ўз вақтида бажарилишига эришилмоқда. Барча муаллимлар электр энергиясидан, 845 нафар шаҳарда яшовчи педагог ходим, 540 нафар қишлоқда яшовчи педагогик ходим табиий газдан ва коммунал хизматдан, қишлоқда яшовчи 2572 нафар педагогик ходим эса суюлтирилган газдан имтиёзли фойдаланмоқда. Ҳамда қўмир билан таъминланмоқда. Ўтган хўжалик йилида 209 нафар кишига уй қуриш учун томарқа ери берилди. Халқ таълими бўлими рағбатлантириш фондидан 326 нафар ходимга 429480 сўм ажратилди.

Косон туман ҳокимининг махсус қарори билан мактабларга ер берилганди. Сўнгги йилларда ажратилган ерлар ҳисобидан олинаётган соф даромад мактабни таъмирлаш, ишловчи ходимларни иқтисодий муҳофазалашда фойдаланилмоқда.

Бир қатор мактаблар эса 60000 сўмдан даромад олишди. Сўнгра ўша жойнинг ўзида ғалла экилиб, олинган буғдой энг арзон нархларда ходимларга сотилди. Кам таъминланган оилаларга ҳатто бепул тарқатилди. Иқтисодий таълим такомиллаштирилиб, мактаблар қошида миллий ҳунармандчиликни ривожлантиришга, пулли хизматлар жорий этишга кенг эътибор берилмоқда. З.Дўстёрова раҳбар бўлган Мирзо Улуғбек номли лицей-интернатда аҳолига турли турда хизмат кўрсатувчи кичик корхона фаолият кўрсатмоқда. Ушбу таълим муассасасининг банкда алоҳида жорий счёти мавжуд. 1996 йилда туман халқ таълими бўлими қошида фаолият кўрсатаётган хўжалик ҳисобидаги умумий овқатланиш корхонасининг соф даромадидан узоқдан қатнаб ишлаётган педагогик ходимларни /62 нафар/. автобусда бепул юришини ташкил этиш мақсадида 260000 сўм ажратилди.

Маълумки, сўнгги пайтларда ҳар ойнинг илк жумаси мактаблар куни деб эълон қилинган. Шу боис, таълим муассасалари туманимиз ҳокими Убайдулло Исмоилов бошчилигидаги база корхоналарининг раҳбарлари билан узвий алоқа ўрнатилиб, ўзаро ҳамкорлик яхши йўлга қўйилди.

Бизда касб касали билан оғриганлар, шунингдек халқ таълими тизимида самарали ишлаб меҳнат ногирони бўлиб қолганлар ҳам йўқ эмас. Улар ҳар доим диққат эътиборимизда. Кўрсатилаётган ҳар қандай моддий ёрдам биринчи галда уларга бўлади. Муборак байрамлар арафасида улардан ҳол-аҳвол сўрашиб совға-саломлар улашиб турилади. Наврўз кунлари халқ таълими ходимлари ўртасида спортнинг футбол, волейбол, шахмат, теннис турлари бўйича мусобақалар ўтказилиб, ғолибларга қимматбаҳо совғалар улашилади.

Шунингдек, "Қўшиқлар байрами", "Йил ўқитувчиси", "Тарбиячи-97" кўрик-танловларининг ғолиблари ҳам муносиб тақдирланди.

Халқ таълими ходимларини ижтимоий муҳофазалашни яхшилаш бевосита бошланғич ташкилотлар касаба уюшма қўмиталарининг раисларига боғлиқ. Шу ўринда Д.Дилмуродова, С.Саидова, Н.Жалилова, М.Боймуродов, С.Очилова, Д.Маматқулова, Б.Махатов, О.Тўрақулова, З.Ёдгорова сингари касаба уюшма фаолларининг саъй-ҳаракатларини алоҳида таъкидлаш мумкин.

Мустақиллигимизнинг шонли 6 йиллиги арафасида таълим ва фан ходимлари касаба уюшма туман қўмитаси халқ таълими ходимларига янада ғамхўрлик қилишда бир қатор хайрли режаларни ишлаб чиқди.

М.МЎМИНОВ,
Таълим ва фан ходимлари касаба уюшма Косон туман қўмитасининг раиси

ИЮНДА ҲАМ ЁМҒИР ЁҒДИ

Июнда нега ёмғир ёғади, деган ушбу саволнинг ёзда ҳам ўқтин-ўқтин ёмғир келиши табиати ва иқлимининг табиий ҳолати бўлмиш Шимолий Оврўпо ёки Россияда эмас, Ўзбекистонда берилиши дафъатан ғалати туюлади, албатта. Негаки, Ўзбекистон барча маълумотнома (справочник)ларда ёзда мутлақо ёмғир ёғмайдиган зона сифатида таърифланади.

1997 йилда Сирдарё дарёси ҳавзасида, Тошкент, Сирдарё, Жиззах, Самарқанд ва Навоий вилоятларида чамаси 9 миллион аҳоли истиқомат қилиб, тирикчилик ўтказадиган 1,5 миллион гектардан зиёд суғориладиган майдон устига июнь ойи охиригача ҳар 2-3 кун оралаб шаррос ёмғир қуйиб турди. Бундай фавқулодда ҳолатнинг қанчалар зарар етказишини фақат Ўрта Осиё деҳқончилиги ҳақида тасаввурга эга бўлган одамгина билади. Анчагина пайкалларда чигитни қайта экишга ёки не машаққатлар билан ниҳолларни қатқалоқ исканжасидан бўшатиб олишга тўғри келди. Ғаллани ўриб-йиғиб олиш технологияси бутунлай издан чиқди, ғаллазор ўсимлигининг ётиб қолиши ва бошоқлардан доннинг тўкилиб кетиши хўжаликлар учун талай қийинчиликлар туғдирди ҳамда катта моддий зарар етказди.

1991 йилда Тўхтагул мажмуини ирригация режимидан энергетика режимига тўла ўтказилиши оқибатида Сирдарё тўла деформацияга учради ва унинг табиий тартиби бузилди, деб ҳисобламоқдалар мутахассислар.

Қиш вақтида Сирдарёнинг ўртача кўп йиллик оқими 150-200 куб.м/сек бўлади. Амалда эса,баҳор-ёз даврида тўпланган сув ҳисобига электр энергия ишлаб чиқариш учун дарёда сув сарфлаш қишда 600-800 куб.м/сек.га етди. Дарёнинг Жанубдан Шимолга томон оқиши ҳисобга олинадиган бўлса, шунга мувофиқ дарё қуйи оқимларидан бошлаб муз билан қопланади. Айни шу вақтда дарёда сув сарфининг кўпайиши бошланади, яъни табиий оқимга нисбатан икки-уч марта ортади. Шу сабабдан дарёнинг бу ҳажмлардаги сувни қабул қилишга қурби етмай қолади. Мана беш йилдирки, дарёнинг табиий оқимидан ортиқ бўлган сув Ўзбекистон ҳудудидаги Арнасой-Айдаркўлга оқизилади.

Ана шунақанги бир ёқлама хатти-ҳаракатлар касридан ва қишки кўпайган оқимнинг ўтиши учун зарур чоралар кўрилмаслиги оқибатида дарёнинг қуйи оқимидаги Ўзбекистон ҳудудига беш йил мобайнида 20 млрд.куб.м.дан ортиқ сув ташланган. Натижада 1000 кв.км яйлов, йўллар, аҳоли истиқомат қиладиган жойларга электр узатиш линиялари сув остида қолди, юзлаб кўприклар, қўралар ва коммуникациялар вайрон бўлди. Арнасой- Айдаркўлда сув ҳажми ҳозир 30 млрд куб.м.дан ошиб кетган, буғланиш юзаси қарийб уч баравар катталашган. Шимолдан келадиган оқимнинг ана шу буғлар билан тўйиниши ҳисобига Ўзбекистон ҳудудига жала қуявериб, миллионлаб долларлик зиён-заҳмат етаяпти.

Айрим мансабдор шахсларнинг бир томонлама ва пухта ўйламасдан қилган хатти-ҳаракатлари ёки мустақилликнинг оёққа туриши жараёни тақозо этган объектив эҳтиёжлар натижасида пайдо бўлган шунга ўхшаш муаммо ва масалаларни Марказий Осиёдаги давлатлар ҳаётидан келтириш мумкин. Лекин келиб чиқиш табиати қандай бўлишидан қатъий назар, бундай муаммо ва масалаларни ўтмишга бориб тақаладиган эътирозларни рўкач қилмай, ҳозирги аниқ шароит ва воқеликларга таяниб ҳал этишга тўғри келади. Шу муносабат билан халқларимиз донолигининг ифодаси бўлмиш ҳикматли сўзлар ва мақолларни эсга олиш ўринли бўлур эди. Улар асрлар давомида пайдо бўлиб, тилдан-тилга ўтиб, сайқал топган, оталар сўзи-ақлнинг кўзи деган юксак баҳога сазовор бўлган. Мана, улардан баъзиларининг мағзини чақиб кўринг:

-- Айбини бировга тўнкаш билан ўзини оқлаб бўлмайди;

-- кириб чиқадиган эшигингни қаттиқ ёпма;

-- дўстлар билан жанжаллашсанг душманлар шод бўлади;

-- кучли дўстинг кучли душманга айланиши ҳам мумкин;

-- келажак ҳақида ўйламаслик-ақлсизлик, рўпарадаги воқеликни кўрмаслик - нодонлик, ўтмиш билан яшаш-телбалик.

Давлат бошлиқлари аждодларимизнинг ана шу ҳикматли сўзларини ёдда тутиб ва шу халқ донолиги дурдоналарига суяниб иш олиб бордилар, қолган СССРнинг собиқ республикалари ўз мустақиллигини эълон қилган дастлабки кунларданоқ қизил империядан мерос қолган ўтмишни ҳисобга олмай чинакам мустақил ва суверен давлатларни шакллантириш ва унинг мустаҳкам асосларини яратишга киришиб кетдилар.

1992 йил 9 октябрда Марказий Осиё ва Қирғизистон Давлат бошлиқлари Бешкекда Мулкка эгалик қилиш ҳуқуқини тан олиш ва мулкчилик муносабатларини тартибга солиш тўғрисидаги Битимни имзоладилар. Шу билан цивилизацияга асосланган, ўзаро бир-бирини ҳурматлашга, собиқ СССР кенгликларида вужудга келган янги ҳолатни тан олишга асос солинди, десак бўлади. Битимнинг 3-моддасида ерга ва бошқа табиат ресурсларига бўлган мулкчилик ҳуқуқи, агар томонларнинг бошқа битимларида ўзгача ҳолат кўзда тутилмаган бўлса, ҳудудида мулкчилик объектлари жойлашган томоннинг қонунлари билан тартибга солинади, деб белгилаб қўйилган.

Давлат бошлиқлари ушбу Битим билан ўз халқлари ҳукуматлари қўлига ўтмишнинг салбий оқибатлари ўлароқ - бир-бирларига ўзаро даъволашишга барҳам бериш, чинакам суверенитетни ўзаро тан олиш ва ҳар бир давлатнинг янги тарихини яратиш дастагини бердилар. Шу билан бирга, бундан буён барча муносабатлар, жумладан, иқтисодий ва сиёсий муносабатлар тегишли тенг ҳуқуқли битим ва шартномалар заминига қурилиши ва тартибга солинишини тасдиқладилар.

Янги Суверен давлатлар босиб ўтган йўл ҳал қилиниши зарур бўлган масалаларни мавжуд янги вазиятни ҳисобга олиб, қадам--бақадам бартараф этиш механизмини яратган давлат бошлиқлари оқилона иш кўрганликларини тасдиқлаб берди.

Бунинг тасдиғи шуки, бугунги кунда Марказий Осиё давлатларининг биронтаси ҳам кимдир ташқаридан туриб ички ишларга аралашаётгани ва суверенитетни бузаётгани ҳақида далил келтира олмайди. Ҳатто айрим идоралар ўз майллари билан регионал дарёларнинг табиий оқимини ўзгартириб, Ўзбекистонда ёзда ёмғир ёғгани каби ҳисобсиз моддий зарар етказганларида ҳам ўзаро ҳурмат, андишага лат етмади.

Ватанларига жонкуярлик қилаётган айрим кимсалар ўйлаб топилган ақчаларни ҳисоб-китоб қилиш ва муаммолар келтириб чиқаришдан аввал қардош давлатлар муносабатларида ўтмиш ҳисобидан дарз пайдо қилмасликни ўйлаб кўрсалар ва бунинг оқибатида ўртада кўнгилсизлик девори тикланиши мумкинлигини эсдан чиқармасалар яхши бўларди. Бирон масалани ўртага қўйиш ёки кимнидир айблашдан олдин бошламасига ақалли маълумотларни олиб кўриш оқилона иш эмасми, ахир. Ана шунда ҳамма нарса ойдинлашарди: аслида кейинги йилларда электр энергияси ҳосил қилмасдан туриб, сув омборидан бирон куб. метр ҳам сув чиқармаган ва сув турбиналарни четлаб ўтган эмас, бутун йиллар давомида сувдан ГЭСда фойдаланилиб, шу ҳисобдан маҳсулот олинганидан сўнггина у қуйи оқимга қўйиб юборилган сув омбори бўлмаса, сув заҳираси ҳам бўлмаслигини электр энергияси ҳам ишлаб чиқарилмаслигини тушунтириш учун наҳотки қандайдир бошқа далиллар керак бўлса. Худди шу электр энергиясини ишлаб чиқариш учун дарёда сув сарфлаш табиий ҳажми 140-200 куб метр ўрнига 600-800 куб. м./сек.га етади, бунинг эвазига ҳосил қилинган электр энергияси тўла истеъмол қилинади ёки 1992 йил 9 октябрда тузилган Битим асосида "ўтмишдан" олинган мулкка эгалик қилувчига сотилади. Ўз вақтида бу объектлар қандай маблағлар ҳисобида ва нима мақсадлар учун қурилганига ва ҳозирда қандай мақсадларда фойдаланилаётганига ишонч ҳосил қилиш учун қандайдир махсус тадқиқотлар зарурмикан? Аслида кимдир ўз фикрига эга бўлишини таъқиқлашга ҳеч кимнинг ҳақи йўқ, худди шунингдек, ўз фикрини бировга зўрлаб тиқиштиришга ҳам ҳеч кимнинг ҳақи йўқ. Шу боисдан кимдадир ғаламислик қилиш нияти бўлса, унга жавобан керакли хатти-ҳаракатларни қилиш қонуний заруратга айланади. Олдинига ақалли асосий битимларни тан олмасликка киришилади. Аслида ана шу битимлар асосида суверен давлатларнинг мулки белгиланган ва ана шу битимлар асосида айрим кимсалар миясида бошқа томонга ўз шартларини тиқиштириш ва диктовка қилиш имконини берадиган хомхаёллар пайдо бўлаётир. Ҳар ҳолда ўтмишдан келиб чиққан ҳозирги вазият билан ҳисоблашаётган ва келажакни кўра билмаётган айрим арбоблар билдираётган фикрларда шундай ҳолат кўзга ташланмоқда.

Хомхаёл таклифларнинг муаллифларига ҳар қанча ёқимсиз бўлса ҳам шу нарсани айтишга тўғри келадики, ҳали дунё мамлакатларининг биронтасида ҳам бирон бир иқтисодчи дарёларда оқаётган сувни экспорт маҳсулоти, деб ҳисоблай бошлаш, дарё бошланишида ёғинлардан тўпланган сувни ўзининг омборлардаги тайёр маҳсулот заҳиралари, деб ҳисоблашдек билимсизлик даражасига эришгани йўқ. Шунга ўхшаган баҳолашлар мезонини яна давом эттириш мумкин бўларди-ю, аммо шундай қилинганда улар тушунишнинг бошқа доираларига оралаб кетиш эҳтимоли бор. Бундай илгари кўрилмаган машҳур иқтисодий ҳисоб-китоблар ва таклифларнинг муаллифлари доно халқларимиз "эсинг борида этагингни ёп" деганларидек, халқаро дарёларнинг юқори қисмида жойлашган мамлакатлар иқтисодий фаровонлигига ана шундай осон, енгил-елпи йўл билан эришиш мумкин эмаслиги тўғрисида жиддийлик билан ўйлаб кўрсалар фойдадан ҳоли бўлмасди.

Муносабат

Х. ЁҚУБОВ

ДУШАНБА, 21

I

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан 21 июль душанба куни ЎзТВ-I кўрсатувлари соат 6.30 дан 14.05 гача ЎзТВ-III канали орқали намойиш этилади.

***

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Ғаройиб саёҳат», «Ҳурматталаб алвасти». Мультфильмлар.
18.30 «Қуёши кулган боғ».
18.50 «Қизилқумцемент» ҳақида қисса». Телеочерк.
19.05 Мавлуда Ойнақулова куйлайди.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот». (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 Биржа ва банк хабарлари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари».
21.20 «Умрбоқий тароналар».
21.35 Тўфон Минуллин. «Алла». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
23.10 Телетомошабинларнинг талабларига биноан. «Виждон». Телесериал. 13-серия.
23.55 Эълонлар.
24.00 «Ахборот».
00.25—00.30 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Сув ости дунёси».
19.20 «Спорт қитъаси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.10 «Кинонигоҳ».
22.00 Кундалик.
22.05 «Спорт қитъаси».
23.00 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
23.55—00.05 Кундалик.

III

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.30 «Ҳафтанома».
*
8.30 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Куйла, дуторим». Фильм-концерт.
8.55 «Бир ўлка-ки...»
9.20 «Пардали гап».
10.00 Янгиликлар.
10.05 Тўлқин. «Қайнар ҳумча». Йўлдош Охунбобоев номидаги республика Ёш томошабинлар театрининг спектакли.
11.00 «Юртим жамоли». Публицистик кўрсатув.
11.25 Ўзбекистон телерадиокомпанияси эстрада-симфоник оркестрининг концерти.
12.00 Болалар учун фильм. «Қизалоқ, фильмда ўйнашни хоҳлайсанми?»
13.20 Алп Жамол. «Тойчоқ». Видеофильм. 5-қисм.
14.00 — 14.05 Янгиликлар.
* * *
17.15 Янгиликлар.
*
20.30 «Кругозор». Тележурнал.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
22.05 «Тошкент фавворалари». Манзарали фильм.
22.15 «Уч қалб эгаси». Бадиий фильм, 5-серия.
23.05 — 23.25 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мульткарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.35 «Дидар».
20.05 «Жаҳон»
20.25 «Сўз — сизга».
20.40 «Авторейд».
20.50 «Фариштам».
21.15 «Ракурс».
21.45 «Гўзаллик ва мангулик ҳақида».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
23.00 «Спорт-тайм».
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!»

РЖТ

17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.10 «Тиғиз пайт».
18.35 «Куйини топинг» Телеўйин.
19.05 Душанба куни Познер билан. «Ниқобдаги киши» дастури.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

СЕШАНБА, 22

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
***
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Умрбоқий тароналар».
8.55 Биржа ва банк хабарлари.
9.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Беллашув».
9.15 «Виждон». Телесериал. 13-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Нуроний». Тележурнал.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97» Адабиёт.
11.00 Инглиз тили.
11.30 Болалар учун «Оромгоҳлар қўйнида».
11.55 «Сиз сўраган эдингиз?» Телетомошабинлар мактубларига шарҳ.
12.25 Тўфон Минуллин. «Алла». Ҳамза номидаги Ўзбек Давлат академик драма театрининг спектакли.
14.00 Янгиликлар.
14.05—15.25 «Ёз ҳикоялари». Бадиий фильм.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Жонсарак». Мультфильм.
18.20 «Табиат алифбоси».
18.35 Эстрада концерти.
19.00 «Менда фикр бор». Тадбиркорлар телевизион клуби.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Шеър ва шуур». Адабий кўрсатув.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Буюк келажак сари». «Тўртинчи ҳокимият».
21.20 «Катта ашула». 1-кўрсатув.
22.00 Футбол. Ўзбекистон чемпионати. «Нефтчи» (Фарғона) — «Навбаҳор» (Наманган). Ёзиб олинган.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Япония ҳақида ҳикоялар».
00.10—00.15 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Палитра».
18.50 «Дойче Велле» тақдим этади...»
19.10 «Олтин кент».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.05 Кинонигоҳ.
22.50 Кундалик...
22.55 «Акс»
23.15 «Спорт қитъаси»
23.45 «Ишбилармонлар ҳафтаси».
24.00—00.10 Кундалик.

III

17.15 Янгиликлар.
*
20.30 «Сумалак» болалар фольклор ансамблнинг концерти.
*
21.35 Эълонлар.
21.40 «Товус малика». Бадиий фильм (Хитой).
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 Курсатувлар тартиби.
18.50 «Мультикарусель».
19.05 Эълонлар.
19.10 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
20.00 «Сен ҳақингда ва сен учун». Ахборот-дам олиш дастури.
20.15 «Солиқ ҳақида сабоқлар».
20.30 «Уйингоҳ».
20.45 «Очиқ дарс».
21.15 «Америкага назар».
21.40 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
22.10 Эълонлар.
22.15 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
23.05 «Почта бугун ва эртага».
23.25 — 23.35 «Хайрли тун!»

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!» телеканали.
***
17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.10 «Тиғиз пайт».
18.35 «Куйини топинг». Телеўйин.
19.05 «Мавзу».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ЧОРШАНБА, 23

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00—8.25 «Ахборот».
***
8.25 «Катта ашула» 1-кўрсатув.
9.05 «Япония ҳақида ҳикоялар».
9.20 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Усуллар парвози».
9.45 «Кетмас давлат берсин». Публицистик кўрсатув.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ислоҳот ва масъулият».

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97». Математика.
11.00 Янги алифбони ўрганамиз.
11.30 «Камолот сари». Информатика электрон ҳисоблаш техникаси коллежи фаолиятидан.
11.50 «Бир том остида». Мультфильм.
12.05 «Истак бору, имкониятчи?»
12.20 Ҳ. Ҳ. Ниёзий. «Тошкентга саёҳат». Фарғона вилоят театрининг спектакли.
14.00 Янгиликлар.
14.05—15.20 «Шайтонвачча». Фильм-эртак.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Кучукча ва эски шиппак». Мультфильм.
18.20 «Бу ёруғ оламда Ватан биттадур...»
18.25 «Чемпион сафардан қайтди». Дилшод Мухторов.
18.45 Фольклор-этнографик ансамблларининг «Зилол» телефестивали.
19.05 Сиёсий партиялар ва ҳаракатлар: «Маслак ва мақсад».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Тафаккур ёлқинлари».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
21.20 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Салима Хўжаева.
21.40 «Қонун ва биз». Ҳуқуқий-оммабоп кўрсатув.
22.15 Бухоро—2500. «Бухорои Шариф».
22.40 «Виждон». Телесериал. 14-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Тошкент. Эски шаҳар».
00.05—00.20 Ватан тимсоллари.

II

18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Кундалик.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Ёрилтош». Мульттўплам.
18.35 «Мусиқий шарҳ».
18.50 «Ҳуқуқ ва мажбурият».
18.55 «Услуб».
19.05 «Хусусийлаштириш: қадамбақадам».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Фолти минораси» меҳмонхонаси». Телесериал.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Кўнгил кўнгилга пайванд».
21.35 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.10 Кундалик.
23.15 «Спорт қитъаси».
23.30—00.20 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.

III

17.10 Янгиликлар.
*
20.30 «Шоҳсупа сари йўл». Спорт дастури.
*
21.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
22.30 Эълонлар.
22.35 «Учрашув». Қисқа метражли бадиий фильм.
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультакрусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Бизнен мирас».
20.00 «Спорт-лото».
20.10 «Автосалтанат».
20.20 «Ташрифлар ва таклифлар».
20.50 «Дунё ва болалар».
21.15 «Бу ажиб дунё».
21.35 «Нафосат гулшани».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Кинематограф». «Тунги талваса». Телесериал.
23.00 — 23.10 «Хайрли тун!»

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!» телеканали.
***
17.15 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.05 «Тиғиз пайт».
18.30 «Жентльмен-шоу».
19.00 «Менинг оилам:» ёш оила.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ПАЙШАНБА, 24

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Салима Хўжаева.
8.55 «Иқтисодиёт чорраҳаларида».
9.15 «Виждон». Телесериал. 14-серия.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Зебо, Зиёда ўйнар».

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97». Физика.
11.00 «Алифбо сабоқлари».
11.30 «Қизиқарли учрашулар». Анвар Обиджон.
12.00 «Талаб ва таклиф».
12.20 «Тирранча». Бадиий фильм.
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.55 «Мерос». Замахшарий. Бадиий-публицистик кўрсатув.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 Болалар учун. «Қувноқлар даврасида».
18.25 «Оламни асранг».
18.50 «Шарқ тароналари».
19.05 «Ранглар жилоси».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 «Юзма-юз».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Парламент соати».
21.25 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқ байрами.
21.50 «Диёнат». Ҳуқуқий-публицистик кўрсатув.

22.10 «Вазият». Публицистик кўрсатув.
22.25 Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзодлар.
22.55 «Ватанни севмоқ иймондандур...»
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Олам ва одам».
00.15 — 00.20 «Ватан тимсоллари».

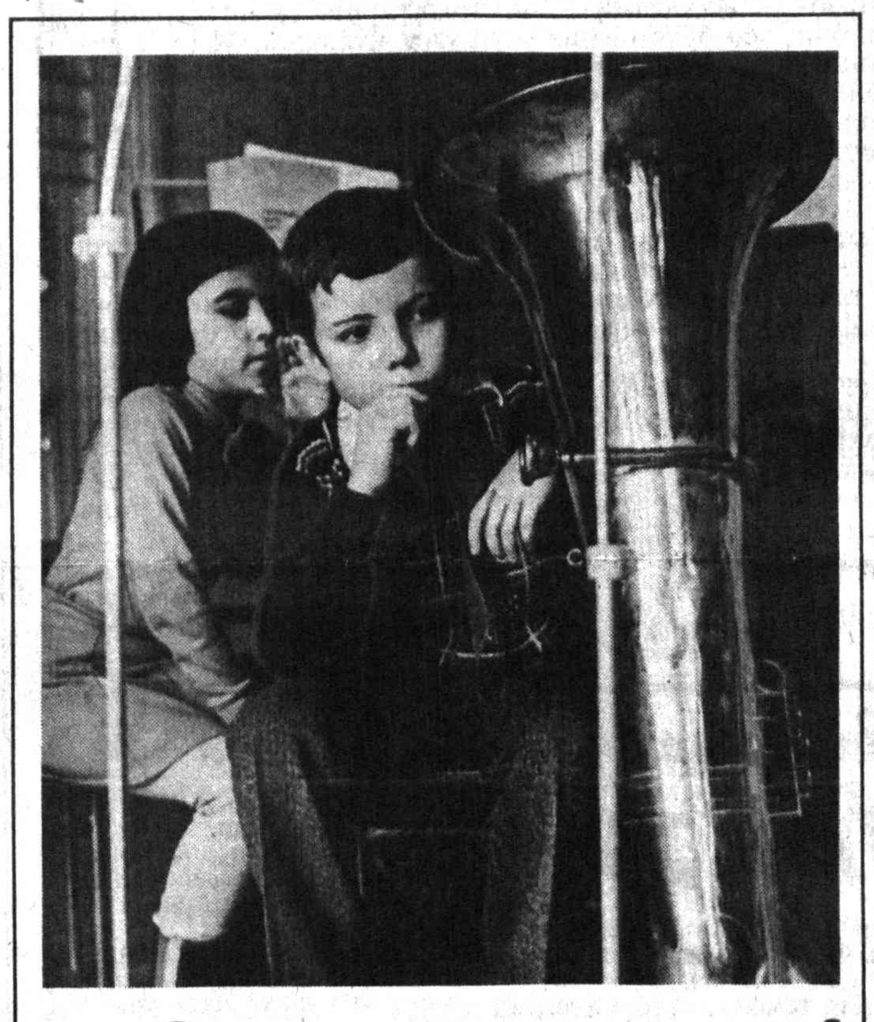

— Энди қайси куйни чалсак экан-а?

II

9.00 «Мультипанорама».
9.20 «Синфдош».
9.45 «Мусиқа салтанати».
10.10 «Жараён».
10.20 «Даллас». Телесериал.
11.10 «Тақвим».
11.25—13.00 «Видео-О».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Даракчи.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Кўзмунчоқ».
18.35 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Бир жуфт қўшиқ».
19.00 «Билиб қўйган яхши».
19.10 «Сир».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Дубляж».
20.10 «Мутойиба».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иймон».
21.25 Мумтоз наволар. «Муножот».
21.50 Эълонлар.
22.00 «Кино жавонидан».
23.30 — 23.40 Даракчи.

III

17.10 Янгиликлар.
*
20.30 «Туғилган кун», «Сахий эртак». Мультфильмлар.
*
21.30 Эълонлар.
21.35 «Пеликан» ўлими». Бадиий фильм.
23.10 — 23.30 «Ахборот» (рус тилида).

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «02 тўлқинида».
20.10 Эълонлар.
20.15 «Эльдорадо». Телесериал.
20.45 «Каталог».
20.55 «Голливуднинг ажабтовур ўйинлари». Сериал.
21.25 «Дурдаршан» телекомпаниясининг кўрсатувлари.
21.55 «Компьютер-ревю».
22.10 «Интерспорт».
22.20 «Эллада».
22.50 «Айчурек».
23.20 — 23.30 «Хайрли тун!»

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!» телеканали.
***
17.15 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.00 Футбол. Россия чемпионати. «Динамо» (Москва)—»Зенит» (Санкт-Петербург).
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ЖУМА, 25

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Ўзбекистон — Ватаним маним!». Қўшиқ байрами.
8.50 «Юзма-юз».
9.10 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Нишона».
9.20 ЎзТВ хазинасидан. Тавфиқ ал-Ҳаким. «Изҳор» Теленовелла.
10.00 Янгиликлар.
10.05 «Ботма, қуёш». Публицистик кўрсатув.

Ўқув кўрсатувлари:

10.30 «Абитуриент—97». Кимё.
11.05 «Ассалом, япон тили!».
11.45 «Уч бақалоқ». Бадиий фильм.
13.10 «Санъат усталарининг концерти».
14.00 Янгиликлар.
14.05 — 14.35 Ўсмирлар учун. «Оқ йўл!».
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Янгиликлар.
18.10 «Фарзанд — умид юлдузи».
18.35 «Ғазалхон ёшлигим».
19.00 «Қалб гавҳари». Адабий-маърифий кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Ой элнинг олтини».
20.10 «Оқшом эртаклари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Иқтисод алифбоси».
21.25 Ўзбекистон халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов номидаги Республика ёш хонандалари I кўрик-танлови ғолибларининг концерти.
22.00 Хива—2500. «Меҳр макони».
22.20 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига. «Юртим мўъжизалари». I-кўрсатув.
22.40 «Виждон». Телесериал. 15-серия.
23.25 Эълонлар.
23.30 «Ахборот».
23.55 «Муҳаббат ва эрк». Киноконцерт.
00.10—00.15 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Кўзмунчоқ».
9.15 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
9.30 «Бир жуфт қўшиқ».
9.40 «Билиб қўйган яхши».
9.50 «Сир».
10.05 «Дубляж».
10.20 «Мутойиба».
10.35 «Иймон».
11.00 Мумтоз наволар. «Муножот».
11.20—13.00 «Кино жавонидан».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 Даракчи.
18.15 Эълонлар.
18.20 «Бор экан-да, йўқ экан...»
18.35 «XXI аср авлодлари».
18.55 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
19.05 «Пойтахтдан узоқроқда».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Эртага — шанба».
20.05 «Эгиз қўшиқлар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ривоят».
21.10 «Хуш келибсиз».
21.30 Оҳанглар ва Эълонлар.
21.40 «Кинонигоҳ».
23.15 «7 дан 70 гача».
23.35 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
00.25 — 00.35 «Даракчи».

III

17.15 Янгиликлар.
*
21.30 «Мусиқа ҳамма учун».
*
22.30 Эълонлар.
22.35 «Канизак Изаура». Телесериал.
23.05 — 23.25 «Ахборот» (рус тилида)

IV

17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
18.45 «Мультkарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Кўнгли синиқлар мактаби». Телесериал.
19.30 «Умид чечаклари».
19.50 «Бу бўстон аро».
20.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
20.50 Эълонлар.
20.55 «Эльдорадо». Телесериал.
21.25 «Йўлингиз бехатар бўлсин».
21.50 «Латофат».
22.20 «Палитра».
22.35 «Шаҳрим — фахрим».
23.00 «Жума куни, ишдан сўнг».
23.30 Араб эстрадаси.
23.55 — 00.05 «Хайрли тун!»

РЖТ

5.00 «Хайрли тонг!» телеканали.
***
17.20 «Тақдир исмли қиз». Сериал.
18.30 «Инсон ва қонун».
18.55 «Мўъжизалар майдони».
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».

РДТ

21.00 «Вести».

ШАНБА, 26

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 Республика газеталарининг шарҳи.
8.35 Ўзбекистон халқ ҳофизи Маъмуржон Узоқов номидаги Республика ёш хонандалари I кўрик-танлови ғолибларининг концерти.
9.15 «Виждон». Телесериал. 15-серия.
10.00 «Яшил чироқ». Телемусобақа.
10.40 «Ҳаёт сабоқлари». Маърифий кўрсатув.
11.15 «Келин». Бадий фильм.
12.30 «Мулкдор». Бўзлик Набижон Асқаровнинг ғаройиб ишлари ҳаёти ҳақида телеочерк.
12.30 «Клин». Бадиий фильм.
12.55 «Маънавият». Тележурнал.
13.55—15.40 ЎзТВ хазинасидан. «Гул ва Наврўз». Муқимий номидаги Ўзбек Давлат мусиқий театрининг спектакли.
***
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Сеними, шошмай тур!». Мультфильм.
18.10 «Шу Ватанга бордир менинг керагим...»
18.35 «Йигит омон бўлса».
18.55 Абдулла Қодирий номидаги Давлат мукофотига номзодлар.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот» (рус тилида).
19.50 Оқшом эртаклари.
20.05 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида).
20.15 «Жаҳон спорти янгиликлари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 Ўзбекистоннинг янги тарихи.
21.30 «Азиз сиймолар». Ўзбекистон халқ артисти Воҳид Қодиров.
22.00 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».

«Тунги ёғду». Дам олиш дастури:

23.05 «Жаҳон киноси юлдузлари».
23.25 Туркон Шарой. «Маҳбус» фильмида.

II

9.00 «Бор экан-да, йўқ экан...».
9.15 «XXI аср авлодлари».
9.35 «Ҳар лаҳзада қўшиқ».
9.45 «Пойтахтдан узоқроқда».
10.05 «Эгиз қўшиқлар».
10.25 «Ривоят».
10.35 «Хуш келибсиз».
10.55 «Кинонигоҳ».
12.25—12.45 «7 дан 70 гача».
***
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Эълонлар.
18.20 «Боланинг тили».
18.35 «2000 йилдан сўнг». Телесериал.
18.50 «Қонун ҳимоясида».
19.00 «Дилором наволар».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Ахборот (рус тилида).
19.50 Эълонлар.
19.55 «Бизнес-академия».
20.10 «Дармон».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ахборот».
20.55 Эълонлар.
21.00 «Ханда дўкони».
21.20 «Глобус». Телеальманах.
21.40 «Даллас». Телесериал.
22.30 «Интер-футбол».
22.45 Оҳанглар ва Эълонлар.
22.50 «Видео-О». Саргузаштлар экрани.
00.25 — 00.35 «Даракчи».

III

18.00 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
20.30 Эълонлар.
20.35 «Ҳурматли одам». Детектив сериали (Италия) 1—2-сериялар.
22.25 Цирк дастури.
23.15 — 23.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Зарафшон».

IV

9.00 «Аэробика».
9.20 Эълонлар.
9.25 «Шанба эртаги».
10.25 «Рақслар қанотида».
10.55 «Граф Монте-Кристо». Бадиий фильм.
13.35 «Изучаем корейский язык».
13.55 — 14.50 «Ишингиз барориддан келсин».
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Санта-Барбара». Телевизион бадиий фильм.
19.55 «Шанба оқшомида».
20.05 «Аёл».
20.25 «Спектаклдан сўнг».
20.55 «Биргаликда куйлайлик».
21.10 Эълонлар.
21.15 «Самодаги олмослар». Телесериал. (АҚШ).
21.55 «Тақдирлар».
22.20 «Ассалом, Франция!»
22.55 «Бу ажиб дунё».
23.10 «Хит-коллекция».
23.30 — 23.40 «Хайрли тун!»

РЖТ

18.05 «Оқ тўти» клуби.
18.55 «Фақат Жанубга» детектив сериали. 9-серия.
19.45 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.00 «Время».
20.40 Москва XX. Оламга танилган кино. Наталья Белохвостикова ва Игорь Косталевский «Теҳрон-43» фильмида. 1 ва 2-сериялар.

ЯКШАНБА, 27

I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!» Тонгги дам олиш дастури.
8.00 — 8.25 «Ахборот».
*
8.25 «Камалак». Болалар учун кинодастур.
10.00 «Ватанимга хизмат қиламан».
11.00 «Қувноқ стартлар».
11.40 «Ташриф». Дам олиш дастури.
12.20 «Мусобақалар, секундлар, очколар».
12.35 «Оталар сўзи — ақлнинг кўзи».
13.40 «Ўғри ҳам одам». Бадиий фильм.
14.45 «Қишлоқ ҳаёти». Тележурнал.
15.05 — 16.05 «Болалигим-пошшолигим».
* * *
17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Дунё — болалар нигоҳида». Халқаро кўрик-танлов.
18.40 «Куйла, ёшлигим».
19.00 «Ўзлик». Бадиий-публицистик кўрсатув.
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Ҳаёт чашмалари».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Якшанба оқшомида». Дам олиш концерти.
21.35 «Футбол майдонларида».
22.00 «Майсаранинг иши». Бадиий фильм. 1—2-сериялар.
24.00 Эълонлар.
00.05 «Ҳафтанома».
00.35 «Ўзбектелефильм» намойиш этади: «Иқтисодий ислоҳот уфқлари».
01.05 — 01.10 Ватан тимсоллари.

II

9.00 «Боланинг тили...»
9.15 «2000-йилдан сўнг». Телесериал.
9.30 «Қонун ҳимоясида».
9.40 «Дилором наволар».
10.00 «Бизнес-академия».
10.20 «Дармон».
10.35 «Ханда дўкони».
10.55 «Глобус». Телеальманах.
11.15 «Даллас». Телесериал.
12.05 «Интер-футбол».
12.20 — 13.55 Видео-«О».
*
18.00 Кўрсатувлар дастури.
18.05 «Даракчи».
18.15 Эълонлар.
18.20 «Мультипанорама».
18.40 «Турфа олам».
19.00 «Туҳфа».
19.10 «Келгуси ҳафтада».
19.25 Эълонлар.
19.30 «Панорама» (рус тилида).
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бу мунис лаҳзалар».
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ҳафтанома».
21.00 Эълонлар.
21.05 «Жараён».
21.15 «Даллас». Телесериал.
22.05 «Миллионлар ўйини».
22.35 «Тақвим, оҳанглар, эълонлар».
22.50 Видео-«О».
00.40 — 00.50 Даракчи.

III

17.25 Дастурнинг очилиши. Эълонлар.
*
20.50 Эълонлар.
20.55 «Ҳурматли одам». Детектив сериали (Италия). 3—4-сериялар.
22.40 — 23.05 «Панорама» (рус тилида).

IV

9.00 «Тонгингиз хайрли бўлсин!»
9.30 «Парле ву франсэ?».
10.00 «Эртакларнинг сеҳрли олами».
11.30 Ўзбекистон янгиликлари (инглиз тилида)
11.40 «Киносалон». «Ғайритабиий ўйин». Бадиий фильм.
14.00 «Подиум».
14.20 «Жағлар». Бадиий фильм.
16.00 «Шу куннинг мавзуси».
16.10 «Сенинг вақтинг».
16.30 Ўзбекистон Республикаси мустақиллигининг 6 йиллигига: «Ўзбекистон — бешинчи давон». «Ўзбектелефильм» маҳсулоти.
* * *
17.10 — 18.45 Туркия телевидениеси.
*
18.45 «Мультикарусель».
19.00 Эълонлар.
19.05 «Менинг кўчам».
19.20 «Мусиқий Олимп».
19.40 «Телеташриф».
20.00 «Иштирок этувчилар».
20.30 «Биз ва бизнинг фарзандларимиз».
21.10 «Жаҳон кинематографияси янгиликлари».
21.40 Эълонлар.
21.45 «Киносалон». «Бразилия». Бадиий фильм.
23.45 — 23.55 «Хайрли тун!»

РЖТ

17.30 «Бахтли тасодиф».
18.20 «97-йил қўшиқлари».
19.05 «Икки эркак ва гўдак». «Фақат Жанубга» детектив сериали. Комик сериал.
20.00 «Время».

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ОЛИЙ ВА ЎРТА МАХСУС ТАЪЛИМ ВАЗИРЛИГИ

У.НОСИР НОМЛИ ТОШКЕНТ МАТБАА ТЕХНИКУМИ 1997-98 ЎҚУВ ЙИЛИГА

Ў Қ У В Ч И Л А Р Қ А Б У Л Қ И Л А Д И

Тўлиқсиз ўрта маълумотлилар учун қуйидаги мутахассисликлар:
1. Рисола ва муқова ишлаб чиқариш (рус гуруҳи). - 3,5 йил
2. Матбаа машиналари ва ускуналарига техникавий хизмат кўрсатиш ва уларни созлаш (ўзбек гуруҳи) - 3,5 йил
3. Китоб товаршунослиги (ўзбек гуруҳи) - 3 йил

Тўлиқ ўрта маълумотлилар учун:
1. Чоп этиш ишлари (ўзбек гуруҳи) - 2,5 йил
2. Халқ хўжалиги тармоқларида иқтисодиёт ва режалаштириш (ўзбек гуруҳи) - 1 йилу 10 ой

Сиртқи бўлим

Тўлиқ ўрта маълумотлилар учун:
1. Чоп этиш ишлари - 2 йилу 9 ой
2. Китоб товаршунослиги - 2 йилу 5 ой

Аризалар тўлиқсиз ўрта маълумотлилар томонидан 1 августгача, тўлиқ ўрта маълумотлилар учун 20 июлгача қабул қилинади.

Абитуриентлар қуйидаги ҳужжатларни топширадилар:
1. Директор номига ариза
2. Маълумоти ҳақида ҳужжат (асл нусхаси)
3. 086- У тиббий маълумотномаси
4. 3х4 см. 6 дона сурат
5. Меҳнат дафтарчасидан кўчирма
6. Паспорт (туғилганлиги тўғрисида гувоҳнома) ва ҳарбий хизматга муносабати ҳужжат қабул қилиш ҳайъатига шахсан кўрсатилади.

Тўлиқсиз ўрта маълумотли абитуриентлар қуйидаги фанлардан кириш имтиҳонларини топширадилар:
1. Ўзбек (рус) тилидан диктант
2. Математика оғзаки

Тўлиқ ўрта маълумотлилар август ойида тест синовларини топширадилар.

Талабалар сафига қабул қилиш 20-25 август кунлари ўтказилади.

Техникумда ётоқхона мавжуд.

Манзилимиз: Тошкент шаҳри, Навоий кўчаси, 30-а уй. "Ҳадра" ёки "Марказий телеграф" бекати. Автобуслар: 46,64,28,91. Трамвайлар:7,8,16. Трол.:4,7,14,20. Маълумотлар учун телефон: 44-64-54

Февзи ЁҚУБОВ,

Қрим саноат-педагогика институти ректори,техника фанлари доктори, профессор,Ўзбекистонда хизмат кўрсатган фан арбоби, Қрим Фанлар академияси академиги

ЯХШИЛИК ИЛДИЗЛАРИ

(Охири, боши ўтган сонларда)

Ўзбекистон урушдан кейинги йилларда халқ хўжалигининг барча соҳаларида катта муваффақиятларга эришганлигининг сабаби, баъзилар ўйлашича, СССРнинг Оврупо қисмидан саноат корхоналари, ишлаб чиқариш кучлари, ақл-заковат соҳиблари эвакуация қилиниб, кўчириб келтирилганлигида деб биладилар. Тўғри, шундай ҳам бўлган. Аммо, урушдан кейин собиқ СССР нинг вайрон қилинган жойларида ҳам иқтисодиёт тез суръатлар билан кўтарилди. Менинг назаримда, аксинча, Ўзбекистон ва бошқа фронторти республикаларининг моддий-табиий ресурсларисиз ва ишлаб чиқариш кучларисиз СССР экономикаси бу қадар тез ривожланолмас эди. Халқлар дўстлиги ва ҳамкорлигининг жаҳонга намуна бўлари чинакам иқтисодий ва маданий интеграцияси шу бўлса керак. Бу муваффақиятларнинг боиси - ўзбек халқининг бошқа халқлар бошига иш тушганида мададкор бўлиш, билимга чанқоқлик, илмли одамларни қадрлаш, юксак техникани ва ҳунарларни тез ўрганиб олиш, бани-башариятга яхшилик қилиш каби фазилатларидир. Шундан келиб чиқадиган ажойиб хулоса - халқларнинг бир-биридан маънавий фазилатларни ўрганиши ва руҳий оламининг ўзаро бойиши, кўпчилик халқларнинг тинч-тотув яшаб, бунёдкор меҳнат қилиб орттирган маънавий тажрибаси ҳар қандай иқтисодий тажрибалардан юз карра қимматлироқдир. Мана шу маънавий баркамоллик туфайли ҳам ўзбек мутахассислари АҚШда, Германияда, Исроилда, Россия, Украина, Қримда ва бошқа жойларда муваффақиятли меҳнат қилмоқдалар. Шунинг учун, баъзи сиёсатчилар қилганидек, ҳар ким арқонини ўз тарафига тортиши эмас, балки халқлар ўртасидаги иқтисодий, маданий, илмий алоқалар учун янги-янги кўприклар солиш фойдалироқдир.

Ўзбек халқи менталитети -руҳиятининг ажойиб фазилатларидан бири - бағри кенглиги, кўнгли очиқлигидир. Бағрикенглиги туфайли бу халқ рус тилини яхши билади, овруполикларнинг яхши одатларини (гоҳо, ёмон одатларини ҳам) тез қабул қилади. Бунинг боиси- мактабларда рус тили яхши ўқитилганидагина эмас.

Ўзбек жаҳон цивилизацияси -маданий ва моддий тараққиётига тез боғлана олган. Кейинги юз йил давомида ўзбеклар рус тили ва Россия орқали жаҳоннинг барча давлатлари билан алоқа ўрнатдилар. Бу халқ ва унинг раҳбарлари рус тили орқали жаҳон маданияти дурдоналари, илм-фани, техникаси, ишлаб чиқариши билан яқиндан танишди ва тез ривожланди.

Ўзбекистонда яшаганимда бир воқеани айтиб беришим эди. Жумҳурият раҳбари Усмон Юсупов Россиядан Тошкентга, Навоий опера ва балет театрини қуришга келган машҳур меъмор Шчусевни қизғин кутиб олган ва бу ноёб бино қурилишида ундан иш ўрганиш ва ўргатиш учун истеъдодли ўзбек меъморларини шахсан ўзи излаб топган. Ўша вақтгача халқ раҳбарлари , Нуритдин Акрамович Муҳиддинов ҳам,Шароф Рашидов ҳам миллий тараққиётни тезлатиш учун рус тилини яхши ўрганиб олиш зарурлигини уқтирган эдилар.

Шароф Рашидов ҳар қандай илмий жамоанинг яхши ёки ёмон ишлаётганлигини, у жамоа аъзоларининг СССР Фанлар академиясида қандай обрў-эътибор топганлиги билан ўлчар эди. Ҳозирги Марказий Осиё республикалари ва МДҲ доирасида ҳам рус тилида гапирувчи турли миллатлар қийналмасдан яшаётган жой ҳам Ўзбекистондир. Республика мустақилликка эришувидан аввал мустамлакачилар Ўзбекистонда турли миллий низолар ва қирғинлар чиқаришга уриндилар.

Ҳозирги вақтда Ўзбекистонда барқарорлик туфайли дунёнинг турли мамлакатларидан саноатчилар, бизнесменлар, ишбилармонлар бу ерга келишга интилмоқдалар. Уларни асосан моддий даромад қизиқтиради, албатта. Аввало, ўйлайманки, ўзбек халқининг маънавий бойликлари, ақлий салоҳияти ҳам уларни бефарқ қолдирмайди. (Тўғри, собиқ СССР давридан мерос бўлиб қолган таъмагирлик, коррупция, юлғичлик борлиги, охир-оқибатда маънавий покланиш ва юксалиш, иқтисодий тараққиётга ҳам таъсир қилади. Ўзбекистон халқи азалдан қадрлаб келган адолат, инсоф, имон--эътиқод бутунлиги ғалаба қилади, аммо ҳозирча совет даврида халқ онгига сингдирилган моддий ҳаёт --бирламчи, онг ва руҳий ҳаёт --иккиламчи, деган янглиш ғоя ҳали анча вақтгача - маънавий юксалишга халақит беради. Аммо, ақл, заковат, яхшилик ниҳоллари парвариш қилинса, яна кўнгилларда боғлар ўсади. Яхшилик илдизлари қуримаган халқ ҳар қандай машаққатларни, уруш ва низоларни, иқтисодий бўҳронларни енгиб, тадрижий-эволюцион тараққиёт йўлидан бораверади.

Жаҳон цивилизацияси тарихи деганда одатда Греция- Юнонистон ва Рим- Италиянинг адабиёт, санъат ва фалсафага, Англия ва Францияининг - аниқ фанларга, Германия ва Американинг -техникага, Япония ва Швециянинг- технологияга қўшган ҳиссаларини гапирадилар. Агар бу рўйхат давом эттирилса, Ўзбекистоннинг жаҳонда тинчлик, дўстлик, меҳр-оқибатни, яхшиликни кўпайтиришга қўшган ҳиссасини албатта таъкидлаш зарур. Агар шу маънавий фазилатлар бўйича дунё халқлари баҳоланса, шубҳасиз, Ўзбекистон рейтинги барчадан аъло бўлур эди.

Ҳозир Бирлашган Миллатлар Ташкилоти дунёнинг турли минтақаларида (Афғонистон, Босния, Фаластин, Чеченистон) миллий низолар оловини ўчиришга уриниб қийналаётган бир вақтда Ўзбекистон турли миллатларнинг аҳиллиги ва дўстлиги мустаҳкам эканлиги билан жаҳонга гўзал ибрат, намуна бўлиб қолди. БМТнинг кўпчилик ташкилотлари ва комиссиялари низоларнинг ўчоқларида бир давлатда яшаётган миллатларнинг аҳил, тинч--тотув яшашини таъминлаш учун Ўзбекистондаги миллий аҳиллик ва тинч--тотувлик сабаблари нимада эканлигини, бу соҳадаги Ўзбекистон тажрибасини махсус ўргансалар мақсадга мувофиқ бўлур эди. Меҳр--оқибат, яхшилик излаб, 20-йилларда очлик даврида ҳам, 40 йилларда уруш-қирғин даврида ҳам, 60 йилларда миллий низолар даврида турли миллат вакиллари Ўзбекистонга келиб, паноҳ топдилар. (Ўзбекнинг катта шоири Ҳамид Олимжон ўша йилларда паноҳ излаб келганларга "Мана, сенга олам-олам гул, қучоғингга сиққанича ол, то ўлгунча шу ўлкада қол", деб ёзганини эслайлик- тарж..")

Дунёни адолат,поклик, яхшилик асрайди.

Машаққатли йилларда Ўзбекистонда меҳр--оқибат, яхшилик кўрган менинг халқим хотирасида мангу қолади бу яхшиликлар. Агар Қримда халқимнинг истаклари ҳисобга олинса, жуда кўп кўчалар, мактаблар, жамоалар ўзбек шоирлари ва олимлари. Ўзбекистон шаҳарларининг номлари билан аталар эди.

Ишончим комилки, Қримда ўзбек халқининг бағри кенглиги, меҳр--оқибатига ҳайкал ўрнатилади.Ҳозирча, бу ҳайкал халқимиз қалбидадир.

Бизнинг халқимиз ўзбеклар билан ярим аср бирга яшаб, уларнинг тажрибаларини ўрганиб олгани ҳозир ҳам бизга асқотмоқда. Қрим татарлари ҳозирги вақтда қоракўлчилик ва ипакчиликда ўзбек технологиясидан фойдаланмоқдалар. Тўғри, қримликлар бу ишлар билан кўчирма бўлишдан аввал ҳам шуғулланар эдилар. Аммо, Ўзбекистонда бу соҳанинг пири бўлиб қолдилар. Қрим табиий иқлими қоракўлчилик ва ипакчиликни ривожлантиришга йўл беради. Бу соҳаларда биз ўзбек биродарлар билан ҳамкорликни давом эттиришимиз зарур.

Ўзбекистон табиий хомашёларга бой мамлакат. Унинг бир камчилиги - денгиз йўлларининг йўқлиги. Украина, Қримни ривожлантириш манфаатларидан келиб чиқиб,Ўзбекистон билан Қора денгизда ҳам иқтисодий ҳамкорлик қилишни маъқуллайди, деб ўйлайман.

Ўзбеклар болажон халқ. Оилалари серфарзанд. Кўпчилик болалар Қримдаги курорт ва санаторийларда даволансалар, соғлиги яхшиланиши турган гап. Яхшилик қонуниятига кўра Қрим ҳукумати ўзбек болаларининг дам олиши ва даволаниши учун имтиёзлар бериши мумкин. Қрим-татар оилалари эса аллақачон ўзбекистонлик дўстлари, ҳамкасблари, собиқ қўни--қўшниларининг болаларини меҳмон сифатида кутиб олмоқда. Бу яхшиликка жавобнинг бошланиши деб ўйлайман.

Яқинда қримлик оқсоқол қизиқ бир воқеани айтиб берди. У, Ўзбекистонда яшаганида фронтдош бир дўстининг ҳовлисига Қримда ўсадиган мева кўчатларидан олиб келиб экиб, боғ ўстириб берибди. Уз навбатида ўзбек дўсти ҳам ҳар гал Қримга фронтдош дўстини зиёрат қилгани келганида Ўзбекистон кўчатларидан келтириб, бу ерда ҳам ўзбекона боғ ўстириб берибди. "Иккаламиз фашизмга қарши уруш қатнашчиси бўлганимиз учун узоқ йўлларга, МДҲ ҳудудларида имтиёзларга эгамиз, -дейди танишим.- Шунинг учун, дўстим иккаламиз ҳар йили бир--биримизни кўргани борамиз". Оқсоқолларнинг бу теран фалсафасидан кўнглим тўлқинланиб кетди.

Шуларни ёзганимдан сўнг сал кўнглим тўлгандай бўлади. Аммо, барибир Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов қримга борганида уйимга ёки ишлаётганим Қрим саноат-педагогика институтига ул зотни таклиф этиб, меҳмон қилолмаганимдан армондаман. Барибир бу орзум ушалишига умид қилиб яшайман. Ахир ўзбеклар - менинг дўстим ва оғам--ку!

Симферополь.

Русчадан Маҳкам

МАҲМУД таржимаси

Дил изтироблари

Талабалигимизда иккита курсдош бир-бирини яхши кўрарди. Ҳаммамиз уларни Фарҳоду Ширин, деб атардик. Иккисининг турмуш қуришига ҳеч ким шубҳа қилмасди. Бири вилоятдан, бири шаҳардан эди. Ҳа, энди уларнинг муҳаббатини достон қилса, достон бўлгулик эди. Ана, юқори курсга ҳам етдик. Ҳаммамиз уларнинг тўйини кўргимиз келади. Йигитни шу қистаймиз. Қани энди ҳаракат қилса. Хайрлашув кечаси кунини тайин қилдик. Бу орада қизни турмушга узатадиган бўлишди. Бўлғуси куёвга яхши кўргани борлигини айтибди.

- Барибир, уйланавераман, - дебди у.

- Вой, бор эй. Мен беш йилдан бери юраман, ахир.

- Ҳамма қизлар ҳам юради.

Қизнинг жаҳли чиқиб йигитнинг уйига борибди:

- Ҳой одамлар, менинг суйган йигитим мазаси қочиб қопти.

-Сўтак-ку у ! Ўшанга турмушга чиққунча, хайкалга тегаман,- дейди қиз.

- Ҳозир хайкалларам йўқ, - дедим афсус оҳангида. - Ҳарқалай, кирадиган эшикни қаттиқ ёпмаган маъқул.

- Барибир, унга тегмайман.

- Ихтиёрингиз.

Онасига қочиб кетаман деса:

- Тиллаларни ечиб кет, депти. - Ҳозир бу матоҳнинг нархи қиммат-да. У шўрликниям тушуниш керак. Лекин... телефон қилса:

- Оғзингдан қонинг келгур, қаерда юрибсан, - дер эмиш.

Энди булар қизнинг гапи.

Урф-одатга кўра, қизнинг биров билан қочиб кетиши оила учун иснод. Қолаверса, ота-она қизни ўша йигитга беришга мажбур.

Қиз уч кундан буён уйига бормас эмишу, уни биров қидирмаса!

ШИРИНЛАР БОР, ФАРҲОДЛАР ҚАНИ ?

бор. Ўлсам ўлигим, тирик бўлсам тиригим уники ! Бошқача бўлмайди.

- Ҳаммаям яхши кўради болам. Лекин айриликдан ҳеч ким ўлиб қолмайди.

Қизнинг жиғибийрони чиқиб, паспортини олиб уйидан кетиб қолди. Уч-тўрт кун дугонаси Гулчеҳраларникида яшаб юрди.

Барчамиз унинг журъатига қойил қолдик.

Лекин Фарҳод Шириннинг ишқида... совчиларни олиб келмади. Вой, биродарлар беш йил ўлдим-куйдим, деб юриб... у ёғини ўзингиз биласиз. Номард дейсизми, бевафо дейсизми, ихтиёрингиз.

Шўрлик қиз, йиғлай-йиғлай ўшанга турмушга чиқиб кетди. Ўлмадиям, куймадиям. Бинойидек яшаяпти ҳозир.

Йўлим тушиб, ҳалиги "Фарҳод"нинг уйига йўқлаб бордим. Ўғилли бўлган экан. Борганимдан хурсанд бўлди. Севинганидан... пешонамдан ўпавериб қизартириб юборди. "Қизи"ни эслади. Уйланмаганидан афсус чекди.

Бу воқеани эслаб қолганимнинг боиси, тунов куни эшикни биров тақиллатди. Қарасам, ёшгина бир йигит.

- Кеннойимни чақирворинг,- деди.

- Кеннойиси, қараворинг !

Хотин чиқиб кетди-ю, кўп ўтмай бир қизни бошлаб келди.

Билсам, булар ҳам Фарҳоду Ширинлар экан.

Онаси қариндошига бермоқчи бўлган экан, йигити билан қочиб кетибди.

Уч кундан бери юравериб қиз шўрликнинг Қадр-қиммат, шарқона номусу-ор қани?

Отаси Бишкекка товар олиб келишга кетган. Она отчопарда мол сотади. Қизи эса...

Йигит соат 4 (16.00) да келаман, деб кетганича қайтиб қорасини кўрсатмади. Ширин бечора кўзлари тўрт бўлиб ошиғини кутди. Келмади.

Эрталаб ишга жўнаётиб хотинга:

- Алдаб-сулдаб уйига жўнатвор, Фарҳод барибир келмайди, - дедим.

- Шерзод, - деб хатойимни тўғирлади аёлим.

- Барибирда. Бир чорасини топиб тушунтир. Фарҳодга ишонмасин. Яхши кўрганда бегона жойга ташлаб кетмасди.

Ишдан қайтаётсам, Ширин кетаяпти.

Сўрашаман десам, юзини четга ўгирди. Уни тушундим. Энди эсидан чиққунча эркак зотининг башарасини кўришга тоқати қолмайди.

- Уйига кетдими? - деб сўрадим.

- Йўқ. Таняникига кетдим, Шерзод келса, борсин деб соатини ташлаб кетди.

- Фарҳод барибир келмайди, - дедим.

Мана, орадан бир хафта ўтди. Ёшларнинг кейинги тақдири нима бўлди, билмайман. Лекин иккинчи марта шу ҳолга дуч келдим. Қизлар журъатли ! Керак пайтда севгиси учун жониниям беришга тайёр ! Бунга ўзим гувоҳман.

Лекин Фарҳод каби бир йигитни... Ҳали учратмадим. Ширинлар-ку бор, қайдасиз Фаҳодлар !

Абдураҳмон АЛИБОЙ ўғли

Тошкент вилоятининг Бўстонлиқ туманидаги Боймирзаев номли акционерлик жамиятидаги амалга оширилаётган ютуқлар бошқа хўжаликларга ўрнак бўла олади. 1995 йил апрелидан сўнг жамоа очиқ турдаги акционерлик жамиятига айлантирилгач, ишлар янада юришиб кета бошлади.

Хусусан, бу ерда барпо этилажак консерва заводи ҳар мавсумда 1000 тонна мевасабзавотни қайта ишлашга мўлжалланяпти.

Суратларда: Боғдорчилик-узумчилик бригадасининг ҳосил йиғим-теримини кўриб турибсиз.

Равшан НУРИДДИНОВ фотоси (ЎзА)

Яхшилар кўпдир дунёда

ДУГОНАМГА МАКТУБ

САЛОМ ДУГОНАМ ФЕРУЗА!

Ҳозир шундай аҳволдаманки, ичимдагини биронтасига айтмасам, ёрилиб кетадигандекман. Шуларни ёзаяпману кўзларимдаги ёшимни тўхтата олмаяпман. Яхшиси бир бошдан ёзақолай.

Хуллас, бугун эрталаб бувим, келинойим, жиянларим келишганди, ҳаммамиз севиниб кетдик. Пешиндан кейин келинойим жиянларим билан кетадиган, бувим эса биз билан қоладиган бўлдилар.

Мен келинойимни уйларига (бувимникига) ташлаб келадиган бўлдим. Борганимиздан кейин нималаргадир чалғиб қолиб кетдим. Кунботар пайтида трамвай бекатида эдим. Трамвайдан тушганимда офтоб ўзининг нурларини дарахт учларидан эндигина йиғиштириб олаётганди.

Кўчаларга оқшом қоронғулиги чўкди, бекатларда йўловчилар сийраклашди, лекин ҳали ҳам автобусдан дарак йўқ.

Мен безовталана бошладим, шу кўйи анчагина туриб қолдим. Бир пайт тўғридан ҳаворанг «Москвич» кўзимга таниш кўрингандек бўлди. Машина мендан беш-олти қадам нарида тўхтади. Ўгирилиб қарадим, мени имлаб чақирди, бориб салом бердим. Қаерга боришимни сўради, мен айтдим.

- Ўтир, олиб бориб қўяман.

Довдираб қолдим. Шофёр менга нотаниш эди.

- Йўғ-э, автобус келиб қолади, - деб бир, икки қадам орқага чекиндим.

- Ўтираверсанг-чи?

Нима қиларимни билмасдим, ўйланиб қолдим, ўтирай десам бир оз чўчир эдим, ўтирмай десам уйга қачон етиб оламан, автобус келиши даргумон.

- Ўзи йўлингиз шу тарафдами? - деб сўрадим (нега бундай беъмани савол берганимни ўзим ҳам билмайман).

- Ҳа шу томонда, - деди.

Машинанинг орқа эшигига ёпишиб ўтириб олганман, мабодо бирон ҳол бўлса учиб чиқиб кетадигандекман.

Мен бирон бир таниш бўлса керак, ҳозир фалончининг қизимисан, деб сўраб қолар, деб ўйлагандим. Лекин ҳайдовчи мутлақо бегона бўлиб чиқди. Мени қаердан келаётганим билан қизиқди, мен айтдим.

- Жуда кечга қолиб кетибсан-ку, соат неча бўлди?

Тезгина машинага кўз югуртириб чиқдим, у ерда соат йўқ эди.

- Билмадим, - дедим.

Яна қандай саволлар берди, нималар деб жавоб қилдим, бари ҳаёлимдан кўтарилиб кетди. Фақат айримларигина ёдимда қолди ҳалос.

Ҳар томонга сочилиб кетган ҳаёлларимни ҳайдовчининг: "Шу ерда қолдирсам бўладими?"- деган саволи йиғишга мажбур қилди. Менинг ёнимда етарлича пул бўлмаганлиги учун унга уйимгача олиб бориб қўйса, уйдан пул олиб беришимни айтдим.

- Пулингни кераги йўқ, - деди.

Машина тезлигини пасайтириб тўхтади. Ўзим ўтирган тарафдаги эшикни оча олмадим, у шу эшик баъзан очилмай қолишини айтди. Нариги эшикка сурилиб ўтиб тушишга мажбур бўлдим. Тушаётганимда: Гапларимга ҳафа бўлмагин, қоронғуда бекатда ёлғиз турганинг учун тўхтай қолувдим, - деди.

Елкамдан тоғ ағдарилгандек бўлди, енгил нафас олдим, раҳмат айтиб машинадан тушдим.

Уйга қандай етиб келганимни билмайман, бошимда минг хил фикр чарх ураяпти.

Феруза! Дунёда ёмонлар билан бирга шундай олижаноб инсонлар ҳам бор экан. Ўша ҳайдовчига бўлган миннатдорчилигимни сўз билан ифодалашга ожизман.

Ёзган сари худди ичимни кемираётган дардим енгиллашаётгандек бўлди. Яна бир бор ўтиниб сўрайман, сенга ёзганларимни ҳеч кимга айтма. Салом билан дугонанг Нодира.

НОДИРАнинг мактубини оққа кўчирувчи НИЛУФАР МАҲМУДОВА

ЮЛДУЗЛАР САМОДАН СЎЗЛАЙДИ

ҚЎЙ. Душанба чарчоқлик остида кечади. Кейинги уч кун мобайнида иқтисодий жабҳада муваффақиятга эришишга ҳаракат қиласиз. Бу борада яхши шериклар топасиз. Жумада молиявий ишлар билан шуғулланманг. Ҳафта охири сафар, дўстлар билан учрашувлар остида ўтади.

БУЗОҚ. Фаолиятингизда баъзи ўзгаришлар рўй бериши мумкин. Иқтисодий муаммоларни ҳал қилишни кейинроққа қолдиринг. Ижодий ишларни амалга оширишга киришинг.Ҳафта охирида кўнглингизга яқин одам билан учрашасиз.

ЭГИЗАКЛАР. Ҳафта омадли келади. Душанбада кўнглингизга яқин одам билан учрашасиз. Сешанба молиявий ишингизда омадли кун. Ҳафта ўртасида дам олиш, соғлигингизни яхшилашга муваффақ бўласиз. Хушхабар эшитасиз.

ҚИСҚИЧБАҚА. Иқтисодий жабҳада омадингиз келмаса ҳам севги бобида ниятингиз ушалади. Молиявий соҳада ўзингизни кўп уринтирманг. Бу борада, айниқса, пайшанба, якшанбада эҳтиёт бўлинг.

АРСЛОН. Фаолиятингизни кўпроқ оилавий муаммоларни ҳал қилишга қаратасиз. Бунда маълум ютуқларга эришасиз. ҳафтанинг иккинчи ярмида руҳий ҳорғинлик устунлик қилади. Ҳаётингизда ўзгаришлар рўй бериши мумкин.

ПАРИЗОД. Душанба, сешанбада иқтисод жабҳасида фаолроқ ҳаракат қилинг. Ҳафта ўртасида дўстлар билан учрашасиз. Улардан яхши хабарлар эшитасиз. Ҳафта охирида оилавий ишлар билан шуғулланасиз. Кўнглингиз табиат қўйнида ёлғиз бўлишни истайди.

ТАРОЗУ. Душанбадан ўзингизга яхши ҳамкорлар излай бошлайсиз. Лекин иқтисодий масалаларни пайшанбада эмас, якшанбада ҳал қилганингиз маъқул. Одамлар билан муомалада эҳтиёт бўлинг.

ЧАЁН. Оилавий масалаларга алоҳида аҳамият берасизлар. Лекин бу борада имкониятларингиз чекланган бўлади. Ҳафта ўртасида иқтисодий масалаларда ниҳоятда эҳтиёткорлик лозим. Бу соҳада ҳафта охирида яхши натижаларга эришасиз.

ЎҚОТАР. Ҳафтани тўла даражада дўстлар билан ҳамкорликка бағишлайсиз. Унда иқтисодий соҳадан бошқа ҳамма соҳада ишларингиз юришади, режаларингиз ушалади.

ТОҒ ЭЧКИСИ. Муҳаббат бобида, кўнглингизга яқин одамлар билан учрашувлар борасида ҳафта омадли келади. Фаолиятингизда юз берадиган ўзгаришлар ҳам ҳаётингизда жиддий бурилишлар қила олмайди. Раҳбарлар билан муносабатда эҳтиёткорлик яхши.

ҚОВҒА. Ҳафтанинг биринчи ярми сафар билан боғлиқликда кечади. Ҳафта охирида молиявий жабҳада омадингизни синаб кўришга имконият туғилади. Бунинг учун ишончли шериклар керак.

БАЛИҚ. Иқтисодий соҳада ҳафта давомида ўзингизни қийнаманг. Яхшиси, уни кейинги ҳафтага қолдиринг. Ишда муваффақиятларга эришасиз. Бу ҳамкасбларингиз кўмагида амалга ошади. Лекин бундан ортиқча ғурурланманг. Омад сизларга ёр бўлсин.

Республикамиз ҳудудида ёғингарчилик кутилмайди. Ҳарорат 40-42 даражагача иссиқ бўлади.

Тилсимот олами

МЎЪЖИЗАЛАР ЎЗ ҚЎЛИМИЗДАМИ ? !

Инсон танасининг имконият даражаси мезони борми? Бир қарашда жуда оддий туюлган ушбу саволга врачлар жўяли жавоб қайтара олмадилар. Сабаби, сўнгги пайтларда оммавий ахборот воситаларида эълон қилинаётган ғалати хабарлар фақатгина шифокорларни эмас, балки оддий кишиларни ҳам ўйлантириб қўйганди.

Француз тилида чоп этиладиган "Пуркуа па" журналида ёзилишича, эрталаб ошхонага кирган Лизетта Мишлене ҳайратдан донг қотиб қолади. Негаки, унинг 9 яшар Жак исмли ўғли токчадан чинни идишларни олиб ерга отарди. Лекин ернинг тортиш қонунларига зид равишда идиш-товоқлар полга тушиб, чил-чил синиш ўрнига ҳавода муаллақ туриб қоларди. Вақти-вақти билан Жак идишларни тутиб олиб яна улоқтирарди. Боягидек идишлар ҳавода муаллақ... Бу ҳодисадан ҳайратланган онасига Жак изоҳ берарди: тасодифан ликобчани ерга тушириб юборади, аммо у нима учундир ерга тушмасди.

Шу пайт хонага беш ёшли Адель кириб келиб, онаси ва акасининг суҳбатидан хабардор бўлган ҳолда каттакон чинни лаганни ерга ташлаб юборади. Оқибатда эса чил-чил синган идиш учун ойисидан яхшигина шапалоқ ейди.

Мишленелар оиласини ғайри табиий ҳолатларни тадқиқ этувчи олимлар гуруҳи келиб текширганда, рўзғор буюмлари фақат Жак қўли билан отилгандагина ҳавода муаллақ туриб қолаётганини аниқлашди, ҳалос. Воқеанинг сабаби ва тафсилотларини тушунтириб беришга эса тадқиқотчилар ожизлик қилишди.

Жанубий Африкада чиқадиган "Стар" газетасида нашр этилган хабар ҳам кўпчиликнинг диққат-эътиборини ўзига жалб этса ажабмас.

Қора Вольта дарёсининг қирғоғида Кодоту қишлоғи бор. Атлантика океанининг яқинлиги бу жойларга ўз таъсирини ўтказмасдан қолмайди: гоҳ кучли тропик сел келса, гоҳида қаттиқ қурғоқчилик ҳукм суради. Лекин мана бир қанча вақтки, об-ҳаво кишига хуш ёқадиган тарзда мўътадил келяпти. Қишлоқ аҳлининг айтишича, бунинг учун улар ўзларининг ҳамқишлоқлари Нголо исмли қариядан миннатдорлар.

Кунларнинг бирида Нголо (у 76 ёшда) ҳамқишлоқларини тўплаб, яратганнинг қудрати билан шу кундан бошлаб ёмғир, жазирама иссиқ, шамол йўналишини ўзгартира олишини эълон қилади. Сезиб турганингиздек, унга ҳеч ким ишонмайди. Бироқ орадан беш йил ўтибдики, Кодоту устида керакли вақтда улкан ёмғир булути тўпланади. Унинг натижаси ўлароқ буғдой, арпа, жўхори далалари ёмғир сувига қоняпти.

Энди Америка нашри "Чикаго сан" хабарига диққатни қаратсак, Ян Пейпс бир соатда бутун Техас штатига машҳур бўлди. Чорвадор Ян подани боқиш учун шериклари кўмагига муҳтож эмаслигини билдиради. Ўртоқлари эса бунга жавобан кулибгина: ақлдан озибди, чоғи, саксон бош сигир, бир қанча буқани қандай қилиб бир ўзи эпларкан, дея истеҳзоли кулишади.

Орадан ҳафталар, ойлар ўтсада подадаги бирон бир жонивор камаймасдан, балки кун сайин тўлишиб борарди. Дўстлари қарашса, Ян бир чеккада - соя-салқинда дам олиб ётар, шу билан бирга Мак лақабли буқага подани керакли йўналиши бўйича олиб юриш фикрини "узатар" экан.

Нима ҳам дердик, бундай антиқа ҳодисадан ёқа ушламасликнинг иложи йўқ. Қарангки, аргентиналик Хесус Мария Бланко имкон қадар одамлардан узоқроқда юришга интиларди. Ҳаммаси ойнаижаҳон орқали қидирувда бўлган ашаддий жиноятчи суратини кўрсатишдан бошланганди. Эртаси куни тонгда кўчага чиққан Хесус полиция ходимлари томонидан қўлга олинади. Маҳкамада уни узоқ вақт сўроққа тутишди. Маълум бўлишича, Хесус ўша жиноятчига худди қўйиб қуйгандек ўхшаркан. Яна ҳам аниқроғи, Хесуснинг ташқи қиёфаси вақти-вақти билан ўзи истамаган равишда ўзгариб туркан. Бир қанча муддат қамоқхонада ётган Хесусга ўзининг асл қиёфаси қайтгач, полиция ходимлари узр сўраб, уни қўйиб юборишди.

Энг ажабланарли жиҳати шундаки, ўша ашаддий жиноятчининг сурати телеэкранда пайдо бўлди, дегунча Хесуснинг қаёфаси ҳам унга қараб ўзгара бошлади. Энди Хесус телевизор қаршисида иложи борича камроқ ўтиришга ҳаракат қиляпти. Ҳарҳолда кечки пайт қонунбузарлар ҳақида хабар берувчи кўрсатув бошланса у ойнаижаҳон мурувватини бурашга унчалик ҳам шошилмаяпти, деб ёзади Аргентинанинг "Кроника" газетаси.

Хорижий матбуот асосида НАРГИЗА тайёрлади

Тошкент шаҳар 179-ўрта мактаб томонидан 1973 йилда туғилган Мухтор Орипович Турсуновга берилган ўрта маълумот ҳақидаги шаҳодатнома йўқолганлиги туфайли БЕКОР ҚИЛИНАДИ.

Муассис: ЎЗБЕКИСТОН ЁШЛАРИНИНГ «КАМОЛОТ» ЖАМҒАРМАСИ
Ҳомий: ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ «МАТБУОТ ТАРҚАТИШ УЮШМАСИ» АССОЦИАЦИЯСИ

Бош муҳаррир ўринбосари Юсуф ЖЎРАЕВ
Навбатчи муҳаррир Назокат УСМОНОВА

ТАҲРИРИЯТ: Қабулхона — 36-56-58, 33-95-97; хатлар бўлими — 36-... тижорат бўлими — 33-79-69; ижодкор ёшлар бўлими — 36-54-64; спорт, ҳарбий ватанпарварлик бўлими — 36-58-93, котибият — 36-58-48.

МАНЗИЛИМИЗ: 700083 Тошкент Матбуотчилар кўчаси, 32—уй
Нашр кўрсаткичи 64607

Муаллифлар фикри таҳририят нуқтаи назаридан фарқланиши мумкин.

Рўйхатдан ўтиш тартиби № 00012
«Шарқ» нашриёт-матбаа концерни босмахонаси
Буюртма Г. — 0440.
Корхона манзили: «Буюк Турон» кўчаси, 41
Ҳажми — 2 табоқ Тираж: 11.024
Газета IBM компьютерида терилди ва саҳифаланди.
Офсет усулида босилган. Қоғоз бичими А-2
Босишга топшириш вақти —21.00

1 2 3 4 5 6